

บทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

อภิชาติ เงินท่วม

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารทั่วไป

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2558

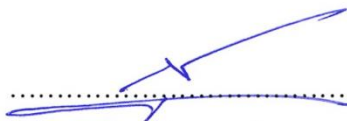
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ อภิชาติ เงินท้วม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์พรเทพ นามกร)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.กิจจุฑา ไกรวาส)

.....กรรมการ
(อาจารย์พรเทพ นามกร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ยุทธกิจ เจียรสุวรรณภาส)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนีย์ ธารเสนา)

วันที่...11...เดือน.....มีนาคม.....พ.ศ....2558.....

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดี จากอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ ซึ่งท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ประชาชนตำบลมาบยางพรทุกท่านให้ความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถาม

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา เพื่อนร่วมงาน ที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนข้อมูล และเป็นกำลังใจที่ดีต่อผู้ศึกษาตลอดระยะเวลาในการศึกษาและการทำงานนิพนธ์

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาอิสระเล่มนี้ ผู้ศึกษาวิญญู ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพ

อภิชาติ เงินท่วม

55930338: สาขาวิชา: การบริหารทั่วไป; รป.ม. (การบริหารทั่วไป)

คำสำคัญ: สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล/
องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

อภิชาติ เงินท่วม: บทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง (ROLES AND DUTIES OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION COUNCIL MEMBERS AND THE ADMINISTRATION OF MAB YANG PORN SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, AMPHOE PLUAK DAENG, RAYONG PROVINCE)

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: พรเทพ นามกร, รป.ม. 95 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การศึกษา เรื่อง บทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานและแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ตัวแทนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 7 คน ตัวแทนประชาชน จำนวน 7 คน ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร สมาชิก ฯ จะให้ความเห็นชอบของแผนพัฒนาตำบลเป็นการทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบ ซึ่งไม่ได้พิจารณาตามสภาพความเหมาะสม และได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิก ฯ ส่วนใหญ่จะเสนอแผนงาน โครงการกิจกรรมตามขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาตำบลทุกปี โดยพิจารณาตามปัญหาและความต้องการของประชาชน ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร สมาชิก ฯ ได้เพียงแค่ท้วงติง และให้ข้อเสนอแนะเท่านั้น แต่ไม่มีการปฏิบัติงานและติดตามผลการปฏิบัติงาน ตามนโยบายที่คณะผู้บริหารได้แถลงการณ์ไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และได้เปิดโอกาสให้ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของ อบต. โดยมีการแลกเปลี่ยนพูดคุยติดตามสอบถามทุกครั้ง

ปัญหาอุปสรรค ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร พบว่า การเสนอแผนพัฒนาตำบลส่วนใหญ่จะเสนอแผนงาน โครงการมากกว่างบประมาณที่มีอยู่ทำให้มีการแก้ไขแผนพัฒนาตำบลบ่อย เกิดความล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ด้านข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า สมาชิก ฯ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องในส่วนที่จะต้องนำไปใช้ในการพิจารณาข้อบัญญัติตำบล ด้านควบคุมและการปฏิบัติ ของคณะผู้บริหาร พบว่า ส.อบต. กับ อบต. บริหารงานไปในทิศทางที่อยู่แล้ว แต่อยากให้คณะผู้บริหาร อบต. ออกพบประชาชนให้มากกว่านี้

แนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง พบว่า 1) ควรจัดทำโครงการอบรมศึกษาดูงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลที่มีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) ควรประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท 3) ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับฝ่ายบริหาร อย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน 4) ควรส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าถึงบทบาทหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 5) ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล 6) ควรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการที่ดี 7) ควรส่งเสริมกระบวนการของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบติดตามประเมินผลในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 8) ควรเป็นตัวแทนของประชาชนในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นอย่างทันท่วงที 9) ควรควบคุม ติดตามประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะในการทำงานของฝ่ายบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ 10) ควรเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จริง พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ 11) ควรเป็นผู้เสียสละ ทำงานในหน้าที่อย่างสมอบดินสมอบปลาย และคอยให้คำปรึกษากับประชาชน 12) ควรนำเสนอแผนงาน โครงการกิจกรรม ที่จะแก้ไขปัญหาของประชาชนในหมู่บ้านตามนโยบายท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

55930338: MAJOR: GENERAL ADMINISTRATION; M.P.A. (GENERAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION COUNCIL MEMBERS/ ADMINISTRATION OF
SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION / MAB YANGPORN SUB-DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

APICHAH NGERNTHUAM: ROLES AND DUTIES OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION COUNCIL MEMBERS AND THE ADMINISTRATION OF MAB YANG PORN SUB-DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, AMPHOE PLUAK DAENG, RAYONG PROVINCE. ADVISORY
COMMITTEE: PORNTHEP NAMA KORN, M.P.A. 95 P. 2015.

The purpose of this study was to examine roles, duties, problems, obstacles, and work of council members of a sub-district administrative organization. The key informants participating in this study were 7 representatives of council members of a sub-district administrative organization, and 7 representatives from public sectors. The instrument used to collect the data was an interview. The statistical tests used to analyze the collected data included frequency, percentage, and a content analysis technique.

The results of this study revealed that, regarding the development plans for Mab yangporn sub-district administrative organization, the roles of council members included approving the sub-district administrative organization development plans. Although they approved the plans without considering the appropriateness of context, they had invited people to participate in making their development plans. In terms of local legislation, the majority of council members proposed projects and activities for developing the sub-district on a yearly basis by taking problems and public needs into consideration. Regarding their roles in relation to monitoring the administration of sub-district administrators, the majority of the council members admonished and gave suggestions for the team of administrators, but they did not monitor or check whether the administrators have worked based on their policies announced to the council. Often times, they informally asked or discussed the work of the team of administrators whenever they had a chance.

In addition, regarding the problems, it was shown that the proposed budgets in projects or activities for sub-district development usually exceeded the actual and existing amount of budgets allocated for Mab-yangporn sub-district administrative organization, leading to the amendment of projects and activities. This caused tardiness for plan implementation and these plans could not respond to public needs in a timely manner. Concerning the sub-district legislation, it was found that the majority of council members lacked knowledge and understanding of laws involved in sub-district legislation. In addition, it was shown that both the sub-district council members and administrators have worked in the same directions. However, it was suggested that the team of administrators should meet and visit people in the area more frequently.

Based on these results, there are suggestions for the roles and work of council members of Mab-yangporn sub-district administrative organization. Firstly, a study visit project should be made in order to give an opportunity for the council members to observe best practices of other sub-district administrative organizations. Also, the residents in the area should be informed of the roles and duties of sub-district council members. Thirdly, a meeting between the sub-district council members and administrators should be organized on a regular basis for mutual learning and sharing. In addition, the sub-district council members should be given an opportunity to equip themselves with knowledge of their roles as council members and laws involved in sub-district administration. A study tour to other sub-district organizations should be organized. Also, the sub-district council members should learn about good governance principles. Public participation should be encouraged in terms of monitoring and evaluating the performance of the sub-district council members. Furthermore, problems should be solved in a timely manner by the sub-district council members who were the representatives of the residents. The sub-district council members should monitor, evaluate, and give suggestions effectively to the team of administrators. Also, the sub-district council members should be those originally lived in the area in order for them to meet with people regularly, and should be those who devoted themselves for the people in the area. Finally, plans, projects, and activities for resolving problems of people should be made and introduced on a regular basis.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	8
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่.....	13
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	15
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารองค์การ.....	27
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาล.....	29
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล.....	40
ภูมิหลังขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
วิธีการวิจัย.....	51
ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4 ผลการวิจัย.....	55
ตอนที่ 1 ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มายางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง.....	56
ตอนที่ 2 ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ประชาชน ที่อาศัยในแต่ละหมู่บ้านในพื้นที่ ตำบลมายางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง.....	63
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปผลการศึกษา.....	71
อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	86
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	95

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนหมู่บ้านจำแนกรายหมู่ในเขตพื้นที่ตำบลมายางพร.....	43
2	จำนวนประชากรจำแนกตามรายการข้อมูลในเขตพื้นที่ตำบลมายางพร.....	44
3	จำนวนประชากรจำแนกรายหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลมายางพร.....	44
4	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	56
5	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	63

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้มีการรับเอาแนวคิดในเรื่องการปกครองตนเองโดยการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นมาใช้ตั้งแต่สมัยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงมีพระราชดำริให้จัดการปกครองรูปแบบ “สุขาภิบาล” ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยจัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอมขึ้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2448 แต่ก็ยังไม่มีการเลือกตั้งผู้แทนประชาชนเข้ามาทำหน้าที่บริหารของสุขาภิบาลตามหลักการของการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต่อมาจึงได้วิวัฒนาการมาตามลำดับจวบจนกระทั่งปัจจุบันรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยประกอบไปด้วยกรุงเทพมหานคร เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (โกวิท พวงงาม, 2546, หน้า 2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 14 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 281-283 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า รัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาในพื้นที่ รวมทั้งย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ต้องการปฏิรูปการเมืองโดยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปกครองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มมากยิ่งขึ้น (ธีรชัย ชั่งใจ, 2552, หน้า 1)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของไทยที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับตำบล ซึ่งเป็นชนบทอันเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยได้มีโอกาสเรียนรู้การแก้ไขปัญหาและการสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยการเข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง หรือที่เรียกกันว่า ปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย วัตถุประสงค์ของจัดตั้งเพื่อกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับตำบลเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแล

จัดการปัญหาในระดับท้องถิ่น เป็นการแบ่งเบาภารกิจของรัฐทำให้ปัญหาท้องถิ่นต่าง ๆ ในแต่ละที่
ได้แก้ไขปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ (ธีรชัย ชั่งใจ,
2552, หน้า 1)

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการแบ่งโครงสร้างออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย นายกองค้การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้ง
โดยตรงจากประชาชน รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลไม่เกินสองคน และเลขานุการ
นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน มีวาระสี่ปี
2. ฝ่ายนิติบัญญัติ ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจาก
การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนหมู่บ้านละสองคน หากองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีสองหมู่บ้าน
ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละสามคน และหากองค์การบริหารส่วนตำบลใด
มีหนึ่งหมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหกคนมีวาระสี่ปี
3. ฝ่ายข้าราชการประกอบด้วย พนักงานส่วนตำบลเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นประจำ
องค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่ง โครงสร้างออกเป็น ส่วนต่าง ๆ ตามขนาดขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล ได้แก่ สำนักงานปลัด ส่วนการคลัง ส่วนโยธา ส่วนสาธารณสุข ส่วนการศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม เป็นต้น

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง
(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กำหนดบทบาทและหน้าที่ไว้ ได้แก่ ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การ
บริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล การพิจารณา
ให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การควบคุมการปฏิบัติงานของ
คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตาม กฎหมายนโยบาย แผนพัฒนาองค์การ
บริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ ซึ่ง โดยสรุปบทบาทและหน้าที่
ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญ คือ

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล
2. ให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล/ ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี
3. ควบคุมการทำงานของกรรมการบริหาร
4. เข้าร่วมประชุมสภา อบต. ตามสมัยประชุม

บทบาทหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น เป็นบทบาทหน้าที่ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งเป็นผู้ที่
จะต้อง ตรา “ข้อบังคับตำบล” ออกมาใช้ในการดูแลสวัสดิการตลอดจน “ทุกข์” และ “สุข”
ของประชาชนรวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้นจึงต้องเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตยที่ต้องเผยแพร่และปลูกฝังแนวคิดประชาธิปไตยไปยังประชาชนในตำบล โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติในบทบาทและหน้าที่ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ อันได้แก่ การยึดมั่นในกติกาประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งโดยเสรี การใช้สิทธิคัดค้าน การโต้แย้ง การแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง การยอมรับและเคารพสิทธิของผู้อื่น การยอมรับความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย เป็นต้น การดำเนินชีวิตและบุคลิกลักษณะที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น เป็นผู้ที่มีจิตใจกว้างขวาง ฟังและเคารพในเหตุผล

ดังนั้น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความสำคัญต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากจะเป็นตัวกลางระหว่างประชาชนและหน่วยงานราชการในการประสานงานเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น ทำหน้าที่ในสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ เป็นตัวกลางรับฟังปัญหาและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน นำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป แต่ปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งมักจะพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง เช่น กรณีออกกฎหมายบังคับใช้ในชุมชน การตราข้อบัญญัติตำบลในเรื่องต่าง ๆ เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้และนำไปปฏิบัติเกิดผลกระทบกับประชาชนบางกลุ่มในชุมชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถอธิบายเกี่ยวกับข้อกฎหมาย ตลอดจนเหตุผลของการออกกฎหมายมาบังคับใช้ในชุมชนให้ประชาชนเข้าใจ แต่มักจะอ้างว่าเป็นเรื่องของฝ่ายบริหาร หรือแม้กรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เข้าร่วมการประชุมสภาขาดการประชุมหรือบางครั้งลงชื่อเข้าร่วมประชุมแล้วไม่เข้าร่วมประชุม กรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการตรวจสอบการมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับองค์การบริหารส่วนตำบลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามระเบียบที่กำหนด เนื่องจากมีความเข้าใจว่าการทำสัญญาต่าง ๆ เป็นอำนาจของคณะผู้บริหาร หากแสดงเจตนาที่จะตรวจสอบก็มีผลให้ฝ่ายสภา กับฝ่ายบริหารเกิดความขัดแย้งกันซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มักจะเพิกเฉยในการตรวจสอบ นอกจากนี้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้บางครั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนการสื่อสารข้อมูลให้กับประชาชนในชุมชนไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ทำให้ประชาชนในชุมชนอาจเกิดความเข้าใจผิดได้ซึ่งมักจะพบเป็นประจำ (รัตติยา โทศรีพลับ, 2548, หน้า 2-3)

ดังนั้น ผู้ศึกษาวิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญอย่างมากของบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 ประกอบด้วยการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนพัฒนาตำบล ด้านการจัดทำข้อบัญญัติตำบล และด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้จะได้ทราบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทหน้าที่อย่างไรบ้าง ตลอดจนการเสนอปัญหาอุปสรรคและแนวทางการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาวิจัยครั้งนี้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง ด้านการวางแผนพัฒนาตำบล ด้านการจัดทำข้อบัญญัติตำบล และด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน

ขอบเขตด้านพื้นที่ ในที่นี้เป็น ใช้พื้นที่เป็นประชาชนทั้งหมด จำนวน 12,070 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 14 คน

ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2557 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับ 5) พ.ศ. 2546 ในที่นี้หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร เท่านั้น

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับ 5) พ.ศ. 2546 ในที่นี้หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร เท่านั้น

บทบาทหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนพัฒนาตำบล การจัดทำข้อบัญญัติตำบล และการควบคุมการปฏิบัติงาน

การบริหารงาน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ในที่นี้หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร เท่านั้น

การวางแผนพัฒนาตำบล หมายถึง สิ่งที่ตกลงหรือกำหนดไว้ว่าจะมีระบบว่าจะทำอะไรบ้าง ทำไปเพื่ออะไร เมื่อไหร่ อย่างไร ใครจะทำอะไร จะใช้ทรัพยากรและงบประมาณเท่าไร ในที่นี้หมายถึง แผนพัฒนาสามปี และแผนปฏิบัติการประจำปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร เท่านั้น

การจัดทำข้อบัญญัติตำบล หมายถึง การจัดทำข้อบัญญัติสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีโดยอาศัยอำนาจนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร เท่านั้น

การควบคุมการปฏิบัติงาน หมายถึง การดำเนินการควบคุมคณะผู้บริหารในด้านการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการจัดทำข้อบัญญัติ และด้านการปฏิบัติงาน ในที่นี้หมายถึง คณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร เท่านั้น

ปัญหา อุปสรรค หมายถึง เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่เป็นไปในทางที่ผิด หรือไม่ปรารถนาจนกลายเป็นสิ่งที่ขัดขวางต่อการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารงาน ในที่นี้หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร เท่านั้น

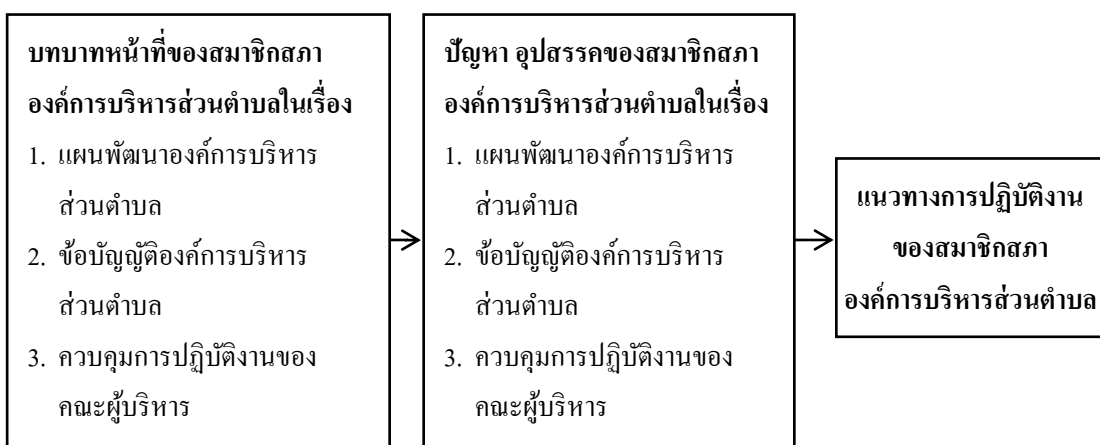
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทราบถึงบทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

2. ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาขงพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาขงพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ซึ่งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอันได้แก่ การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี การร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติงานในบทบาทและหน้าที่ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติอันได้แก่ การยึดมั่นในกติกาประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งโดยเสรี การใช้สิทธิคัดค้าน การโต้แย้ง การแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง การยอมรับและเคารพสิทธิของผู้อื่น การยอมรับความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย การรับฟังอย่างเคารพมิเหตุผล เป็นต้น สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาของวิจัยตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่อง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยได้ศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารองค์การ
6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
7. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
8. ภูมิหลังขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากความหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะมีต่างกันบ้างก็คือสำนวน และรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

Daniel (1967, pp. 101-103 อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2548, หน้า 28) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีการปกครองของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

Holloway (1951, pp. 101-103 อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม, 2548, หน้า 28) นิยามว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

Robson (1953, p. 574 อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม, 2548, หน้า 29) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานการปกครองซึ่งรัฐ ได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

ประธาน คงฤทธิศึกษาการ (2524, หน้า 15) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้ จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

อุทัย หิรัญโต (2523, หน้า 2) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

ความหมายของการกระจายอำนาจ

เยาวลักษณ์ กุลพานิช (2545, หน้า 3-6) ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการบ้านเมือง อันเป็นเรื่องที่รัฐจัดให้มีขึ้นเพื่อช่วยในการจัดบริการและบริหารงานเฉพาะบางพื้นที่หรือบางเรื่อง ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบบางส่วนของรัฐให้องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลหรือกล่าวได้ว่าการกระจายอำนาจก็คือการจัดความสัมพันธ์ใหม่ทางอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐในส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นในทิศทางที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการบ้านเมืองในระดับท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น โดยท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน

ส่วนการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นระบบที่ต้องดำเนินควบคู่กันไปกับการกระจายอำนาจ เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบของการบริหารจัดการท้องถิ่นที่รัฐให้ประชาชนมีอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ในขณะที่การกระจายอำนาจเป็นยุทธศาสตร์ของรัฐในการบริหารจัดการบ้านเมืองเพื่อปรับตนเองให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีส่วนอย่างสำคัญในการส่งเสริมระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพ ดังนั้น ทรายใดที่ประชาธิปไตยยังเป็นทั้งอุดมการณ์ทางการเมืองและระบบการเมืองที่สำคัญของประเทศ ส่วนใหญ่ในโลกนี้ จึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่า การกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับระบอบประชาธิปไตย (ปธาน สุวรรณมงคล, ม.ป.ป., หน้า 10 อ้างถึงใน เขวาลักษณ์ กุลพานิช, 2545, หน้า 3)

ที่มาของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

อำนาจรัฐในที่นี้หมายถึง อำนาจอธิปไตยอันเป็นอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ ทั้งนี้ การใช้อำนาจรัฐจะเป็นไปในลักษณะใดย่อมขึ้นกับรูปแบบโครงสร้างทางการเมือง การปกครองของประเทศนั้น และในขณะเดียวกันวัฒนธรรมทางการเมืองก็จะมีส่วนสำคัญที่ทำระดับ (Degree) ของการใช้อำนาจรัฐของแต่ละประเทศมีความหลากหลายแตกต่างกันไปแม้ว่าจะมีรูปแบบ โครงสร้างทางการเมือง การปกครองเดียวกันก็ตาม (ปธาน สุวรรณมงคล และคณะ, 2537, หน้า 8 อ้างถึงใน เขวาลักษณ์ กุลพานิช, 2545, หน้า 3)

รัฐสมัยเดิมก่อนยุคการพัฒนาประเทศ การบริหารงานของรัฐมีพันธกิจอยู่ที่การขยายวงแห่งอำนาจรัฐจากศูนย์กลางไปครอบคลุมส่วนต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้รัฐ โดยมีบทบาทและภารกิจหลักที่สำคัญคือ การรักษาความสงบเรียบร้อย การจัดเก็บภาษีอากรและการบริหารงานประจำ การจัดโครงสร้างและการบริหารงานของรัฐจึงเน้นการรวมอำนาจสู่ศูนย์กลางเพื่อบรรลุปันธกิจและปฏิบัติตามภารกิจของรัฐดังกล่าว

ต่อมาในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 หลายประเทศต่างมีพันธกิจหลักอยู่ที่การพัฒนาเพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมให้สูงขึ้น ทรัพยากรในการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐได้ถูกทุ่มเทไปเพื่อบรรลุปันธกิจดังกล่าว ในระยะแรกของการพัฒนาประเทศ รัฐสมัยที่ได้รับอิทธิพลการเมืองแบบสังคมนิยมมิวนิสต์ หรือลัทธิอำนาจนิยมของระบบราชการ ผู้มีอำนาจทางการเมืองจะมุ่งเน้นการวางแผนจากส่วนกลางเพื่อควบคุมการบริหารทรัพยากรให้ไปในทิศทางที่กำหนดไว้ (ปธาน สุวรรณมงคล และคณะ, 2537, หน้า 6 อ้างถึงใน เขวาลักษณ์ กุลพานิช, 2545, หน้า 4)

ปัจจุบันอิทธิพลของกระแสของโลกได้แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วมีความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร มีระบบเศรษฐกิจแบบเสรี ชุมชนเมืองเกิดขึ้นอย่างมากมาย เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์มากขึ้น มีระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และมีการเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคมากขึ้น ตลอดจนความต้องการบริการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็วจากรัฐ ทำให้รัฐต้องรับตนเองจากการเป็นผู้นำ มาเป็นผู้ให้การสนับสนุนเพื่อภาคธุรกิจ เอกชนและประชาชนมีบทบาทเป็นส่วนนำมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่ารูปแบบการใช้อำนาจรัฐที่สำคัญ มี 3 ประเภท คือ

1. การรวมอำนาจ (Centralization หรือ Concentration of power) หมายถึง รูปแบบที่อำนาจการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ รวมศูนย์อยู่ที่รัฐบาลในส่วนกลางทั้งสิ้น

2. การแบ่งอำนาจ (Deconcentration) หรือ การมอบอำนาจ (Delegation) หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางแบ่งกระจายอำนาจ หรือ มอบหมายอำนาจหน้าที่บางส่วนไปให้หน่วยงานในพื้นที่หรือภูมิภาค (Field office) ในฐานะตัวแทนของรัฐบาลในส่วนกลางดำเนินการภายใต้กรอบแห่งนโยบายของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม อำนาจนั้นอาจถูกลด หรือเพิ่ม หรือดึงกลับไปได้ตามที่หน่วยงานผู้มีอำนาจมอบเห็นสมควร

อย่างไรก็ดี การมอบอำนาจ (Delegation) ยังมีความหมายอีกนัยหนึ่งคือ เป็นรูปแบบหนึ่งของการกระจายอำนาจ ที่หน่วยงานรูปแบบกึ่งรัฐ (Parastatals) และหน่วยงานกึ่งอิสระของรัฐ (Semi-autonomous) ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่หรือมีความรับผิดชอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือให้ดำเนินการลงทุนในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น กิจการพลังงาน โทรคมนาคม การท่าเรือ เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจ (Deconcentration) หมายถึง การที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจบางส่วนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองและการบริหารให้แก่ประชาชนหรือหน่วยงานของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเรียกว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่น หรือรัฐบาลในท้องถิ่น (Local government) เพื่อดำเนินกิจการสาธารณะและให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีคำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักการใช้อำนาจรัฐอื่น ๆ อีก ได้แก่

การโอนอำนาจหรือการละเลยอำนาจ (Devolution) หมายถึง การกระจายอำนาจทั้งทางนิติบัญญัติ การเมือง และการบริหารอย่างเด็ดขาดจากรัฐบาลส่วนกลางไปสู่รัฐบาลท้องถิ่น หรือดินแดนที่อยู่ภายใต้การปกครอง แต่ยังคงมีความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นอยู่

การโอนกิจการให้เอกชน (Privatization) หมายถึง การใช้อำนาจที่รัฐ ได้มอบกิจการบางอย่างให้กับเอกชนรับไปดำเนินการแทนรูปของสัมปทานหรือสัญญาจ้าง (Contract) ตามที่ได้ตกลงกัน (อภิรักษ์ พันธเสน, 2539, หน้า 44-45; ปธาน สุวรรณมงคล และคณะ, 2537, หน้า 8-9;

วิรัช วิรัช นิภาวรรณ, 2541, หน้า 39; โกวิทช์ พวงงาม, 2543, หน้า 26-28 อ้างถึงใน เยาวลักษณ์ กุลพานิช และคณะ, 2545, หน้า 5)

ในแต่ละรัฐย่อมต้องมีการกำหนดอำนาจหน้าที่หลักของรัฐไว้ชัดเจนสอดคล้องกับพันธกิจของรัฐในขณะนั้น ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการบริหารงานของรัฐ หน้าที่หลักของรัฐจะเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี ดังนั้น รัฐจะต้องมีการทบทวนหน้าที่หลักของรัฐอยู่เสมอ ในบางหน้าที่ที่รัฐอาจเคยทำมาโดยตลอดแต่เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป รัฐอาจมอบให้เอกชนหรือท้องถิ่น ไปดูแลแทน

กรอบแนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อนุก เหล่าธรรมทัศน์ (2543, หน้า 104-107) ได้กล่าวว่ากรอบแนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องยึดหลักการและสาระสำคัญ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตนเอง โดยยังคงรักษาความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศ การมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และความมั่นคงของชาติเอาไว้ได้ ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่นภายใต้ระบอบประชาธิปไตย

2. ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของตนเองได้มากขึ้น โดยปรับบทบาทและภารกิจของราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาค และเพิ่มบทบาทให้ส่วนท้องถิ่นเข้าดำเนินการแทน เพื่อให้ราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาครับผิดชอบในภารกิจมหภาคและภารกิจที่เกินกว่าขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการได้โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบายและด้านกฎหมายเท่าที่จำเป็น ให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการ และตรวจสอบติดตามประเมินผล

3. ด้านประสิทธิภาพการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการให้มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาชนภาคประชาสังคม และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบ

วัตถุประสงค์ของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ซึ่งแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัตถุประสงค์ที่สำคัญ

3 ประการ คือ

1. เพื่อให้การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

2. กำหนดกรอบทิศทางและแนวทางการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน โดยมีกระบวนการที่ยืดหยุ่น สามารถปรับวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น

3. กำหนดแนวทางการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการ ซึ่งจะกำหนดหลักการทั่วไปในการพิจารณาถ่ายโอนภารกิจ รูปแบบการถ่ายโอนภารกิจที่ราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคจะถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะเวลาการถ่ายโอน แนวทางการจัดแบ่งอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบแนวทางการจัดสรรทรัพยากรด้านการเงิน การคลัง และบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับอำนาจ หน้าที่และภารกิจ ปรับบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รวมทั้งแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดบริการของรัฐ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองให้ชัดเจน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่มีความพร้อมในการรับถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจให้ดำเนินการถ่ายโอนมาใน 4 ปี สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่ไม่สามารถที่จะรับการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจภายใน 4 ปี ให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 10 ปี

2. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี พ.ศ. 2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลภายในไม่เกิน พ.ศ. 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 โดยการเพิ่มสัดส่วนอย่างต่อเนื่องตามระยะเวลาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจที่ถ่ายโอน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และจัดสรร

ในสัดส่วนที่เป็นกรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

3. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะ ให้เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็น และความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

4. จัดระบบของการถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ

5. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนอำนาจและหน้าที่

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่

สุพจน์ ทรายแก้ว (2545, หน้า 1-18) ได้กล่าวถึงการจัดการภาครัฐแนวใหม่ว่าการจัดการภาครัฐแนวใหม่นั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง รวมทั้งสังคมโลก เป็นสภาวะทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและปัจจุบันมีอัตราเร่งของการเปลี่ยนแปลงเร็วที่มากขึ้น ดังจะเห็นได้การที่ช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่านจากสังคมเกษตรกรรมเข้าสู่สังคม อุตสาหกรรมใช้เวลาลดลงเหลือประมาณ 300 ปี และการเปลี่ยนจากสังคมอุตสาหกรรมเป็นสังคมบริการหรือสังคมสารสนเทศ (Information society) ที่เกิดขึ้นในช่วงปัจจุบัน (1990) ก็ยิ่งใช้ระยะเวลาลดน้อยลงเหลือเพียงประมาณ 200 ปี (Toffler, 1980) การเปลี่ยนแปลงยุคสมัยของสังคมโลกที่กล่าวมาข้างต้น มิได้เป็นการเปลี่ยนแปลงเฉพาะ โครงสร้าง หรือรูปแบบของระบบการผลิตตามชื่อของยุคสมัยเท่านั้น แต่ยังมี การเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงโครงสร้างและรูปแบบของระบบการเมือง ระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยีไปพร้อม ๆ กันอีกด้วย

การเปลี่ยนผ่านจากศตวรรษที่ 20 เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ของสังคมโลกที่กำลังเกิดขึ้น พร้อมกับการเปลี่ยนเป็นสังคมสารสนเทศ จึงเป็นช่วงเวลาหลายประเทศกำลังเร่งปรับปรุงระบบ การจัดการปกครองของประเทศให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ดังกรณีตัวอย่างการปฏิรูป ระบบการจัดการภาครัฐที่เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษ นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย แคนาดา และ สหรัฐอเมริกา ที่ดำเนินการมาโดยต่อเนื่องตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980s (Eliassen & Kooiman, 1996 อ้างถึงใน สุพจน์ ทรายแก้ว, 2545, หน้า 1) และความเคลื่อนไหวเรียกร้องขององค์กร/สถาบัน สังคมใน ประเทศไทยในช่วงปัจจุบันให้การปฏิรูปการเมือง การปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูประบบราชการ การปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตไปสู่ระบบเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง การส่งเสริมและก่อตั้งประชาคม จังหวัด ประชาคมตำบล ฯลฯ (ประเวศ วะสี, 2541 อ้างถึงใน สุพจน์ ทรายแก้ว, 2545, หน้า 1)

ผลจากการปฏิรูประบบการจัดการภาครัฐของประเทศ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปของประเทศเสรีประชาธิปไตยในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ได้แสดงถึงลักษณะสำคัญของการจัดการภาครัฐในช่วงปัจจุบันว่า ได้เปลี่ยนจากรูปแบบการปกครอง (Government approach) ที่เน้นการจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจในแนวตั้ง ที่มอบให้ภาครัฐทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง สามารถสร้างหรือกำหนดกฎเกณฑ์ ชี้นำ สั่งการหรือเข้าแทรกแซงทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ มาเป็นรูปแบบการจัดการปกครอง (Government approach) ที่เน้นความสัมพันธ์เชิงอำนาจตามแนวนอน การกระจายอำนาจให้แก่ชุมชนและท้องถิ่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของขบวนการประชาชน กลุ่มทางสังคม การลดบทบาทขององค์การภาครัฐ การปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างมีเหตุผล มีความรับผิดชอบ ความโปร่งใส ลากรมีความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบได้ของภาครัฐ (อมรา พงศาพิชญ์, 2540 อ้างถึงใน สุพจน์ ทรายแก้ว, 2545, หน้า 2)

นอกจากทำให้ได้ทราบถึงลักษณะสำคัญของการจัดการปกครองประเทศแล้ว ผลการศึกษาการปฏิรูปการจัดการปกครองของประเทศต่าง ๆ ตามแนวทางการศึกษาระบบบริหารรัฐกิจเปรียบเทียบ (Comparative public administration) ของประชาคมวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ได้ทำให้นักวิชาการและผู้ปฏิบัติงานในองค์การภาครัฐ ได้ข้อสรุปเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New public management) ที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการปกครอง (Peters, 1996 อ้างถึงใน สุพจน์ ทรายแก้ว, 2545, หน้า 2) อันเป็นข้อสรุปในเชิงหลักการเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิรูประบบบริหารราชการ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้สังคมนครเมืองมีความเจริญเติบโต มีการพัฒนาแบบยั่งยืน ที่เป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เหมาะสมระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ในสังคม นครเมือง อันได้แก่ ภาครัฐ ภาคประชาสังคมภาคเอกชน รวมทั้งการมีกรอบแนวทางปฏิบัติขององค์การภาครัฐที่เหมาะสมที่ช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ/ ประสิทธิผล ที่เรียกว่า หลักธรรมาภิบาลหรือธรรมรัฐ (Good governance) ขึ้น (บวรศักดิ์ อุวรรณ โณ, 2542 อ้างถึงใน สุพจน์ ทรายแก้ว, 2545, หน้า 2)

ซึ่งได้อธิบายหลักปรัชญาพื้นฐานของการบริหารจัดการภาครัฐในช่วงปัจจุบันดังที่กล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะการจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่ดำเนินการภายใต้หลักธรรมาภิบาลหรือกระบวนการจัดการปกครองที่เหมาะสมสำหรับการจัดการสังคมนครเมืองในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 โดยจะวิเคราะห์และนำเสนอรายละเอียดของเหตุปัจจัยการเกิด หลักการ สาระสำคัญของกรอบความคิดความเป็นไปได้ในการนำรอบความคิดดังกล่าวขององค์การภาครัฐ รายละเอียดของสาระสำคัญแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. การจัดการภาครัฐแบบดั้งเดิมและเหตุปัจจัยการเปลี่ยนแปลง

2. การจัดการปกครองที่ดีและการจัดการภาครัฐแนวใหม่
3. ระบบบริหารราชการไทยกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่
4. บทสรุป

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และมีฐานะเป็นนิติบุคคล การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมีวิวัฒนาการมาจากสภาตำบล เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ประชาชนให้มากขึ้น จึงได้พิจารณาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับ “สภาตำบล” ที่มีอยู่เดิมเสียใหม่ และได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยให้มีการยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล”

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งจากสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยที่มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา การประกาศยกฐานะสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็น ประกาศกระทรวงมหาดไทย และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา โดยในประกาศให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

อย่างไรก็ตาม สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉลี่ย 3 ปีไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้ หรือชะลอการจัดตั้งก็ได้ เพราะพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มิได้บัญญัติบังคับให้กระทรวงมหาดไทยต้องจัดตั้งสภาเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แต่เป็นบทบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จึงเป็นดุลยพินิจของกระทรวงมหาดไทยที่จะพิจารณาว่าสภาตำบลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นั้น สภาตำบลใดสมควรจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

เขตขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้แก่ เขตของตำบลตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ถ้ามีปัญหาเรื่องแนวเขตให้ประธานกรรมการบริหาร นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าฝ่ายบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันวินิจฉัย

อำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ทั่วไป ได้แก่ การพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
2. หน้าที่ที่กฎหมายบังคับให้ทำ ได้แก่
 - 2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัด

มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 2.7 คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือ

บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. หน้าที่ที่ไม่บังคับให้ทำ ได้แก่
 - 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
 - 3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
 - 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
 - 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
 - 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
 - 3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
 - 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
 - 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
 - 3.12 การท่องเที่ยว
 - 3.13 การผังเมือง

รูปแบบการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและ
คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น จำนวนอย่างน้อยที่สุด 6 คน แต่จะมีจำนวนมากเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนหมู่บ้านในเขตตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

จำนวนหมู่บ้านในเขต อบต.	จำนวนสมาชิกสภา อบต.
1 หมู่บ้าน	6 คน
2 หมู่บ้าน	หมู่บ้านละ 3 คน
ตั้งแต่ 3 หมู่บ้านขึ้นไป	หมู่บ้านละ 2 คน

1. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ต้องเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 มีสัญชาติไทย และมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ ในวันเลือกตั้ง

1.2 มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านในตำบลนั้นเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 6 เดือน จนถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

2. ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

2.1 เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

2.2 เป็นผู้ร้ายกฤษฎีกา พกพลภาพ วิกลจริต จิตฟื้นเพื่อนไม่สมประกอบ ดิทยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดไว้สำหรับคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

2.3 เป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานองค์การของรัฐ

2.4 เป็นผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือสารวัตรกำนัน

2.5 เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่าทุจริตต่อหน้าที่

2.6 เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก โดยพ้นโทษมาแล้วไม่ถึง 3 ปี ในวันเลือกตั้ง เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

2.7 เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต หรือเสื่อมเสียศีลธรรม

3. ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง หรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

4. ไม่เคยถูกผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ออกจากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล เว้นแต่จะพ้น 5 ปี นับแต่วันพ้นจากตำแหน่งจากถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

5. ไม่เคยถูกสภาตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล หรือไม่เคยถูกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เว้นแต่จะพ้น 5 ปี นับแต่วันพ้นจากตำแหน่งจนถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

ลูกจ้างสามารถเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้ เพราะกฎหมายไม่ได้ห้ามไว้โดยชัดแจ้งแต่ต้องไม่เป็นลูกจ้างในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่สมัคร เพราะจะทำให้ขาดคุณสมบัติกรณีเป็นผู้มีส่วนได้เสีย

จนถึงวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ฯ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน สามารถสมัครเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้โดยไม่ต้องลาออกจากตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ถ้าได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แล้วจะต้องพ้นจากตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ทันที

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 1 และ 2 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 3 และ 4 ดังนี้

1. มีสัญชาติไทย และมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของทุกปีที่มีการเลือกตั้ง
2. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านในตำบลนั้นเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 เดือนจนถึงวันเลือกตั้ง
3. ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
4. เป็นคนวิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และในระหว่างที่ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลม

เมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือถือว่ามีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ภายใน 45 วัน

การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างเพราะเหตุแห่งการครบกำหนดวาระให้มีการเลือกตั้งภายใน 60 วันนับแต่วันที่ครบวาระ

การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างเพราะเหตุอื่น นอกจากครบวาระหรือยุบสภา ให้เลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งที่เหลืออยู่ไม่ถึง 180 วัน จะไม่ดำเนินการเลือกตั้งขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้

วาระการดำรงตำแหน่ง

อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภา 1 คน และรองประธานสภา 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประธานสภาและรองประธานสภาอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี

ประธานสภาและรองประธานสภานอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว อาจพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ลาออกโดยยื่นหนังสือต่อนายอำเภอ
2. พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
3. ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหาร

เมื่อตำแหน่งประธานและรองประธานสภาว่างเพราะเหตุอื่น นอกจากครบวาระให้มีการเลือกใหม่ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง

เมื่อประธาน ๑ หรือรอง ๑ ครบวาระดำรงตำแหน่ง การเลือกประธานสภาหรือรอง ๑ แทนตำแหน่งที่ว่าง ถึงแม้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ไม่ได้กำหนดระยะเวลาว่าจะต้องเลือกภายในกี่วันก็ตาม ดังนั้น เพื่อมิให้กระทบต่อการบริหารงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จึงควรให้สภาเลือกสมาชิกสภาเป็นประธาน ๑ และรอง ๑ ภายใน 15 วัน ในกรณีที่ประธานสภาคนเก่าลาออกเมื่อมีการประชุมเพื่อเลือกประธานสภาคนใหม่ ให้รองประธานทำหน้าที่แทน และเลขานุการทำหน้าที่ธุรการและจัดการประชุม

เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและการจัดการประชุม และงานอื่นใดตามที่สภามอบหมายผู้ที่ดำรงตำแหน่งนี้เป็นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในขณะเดียวกันไม่ได้

การพ้นจากตำแหน่งของเลขานุการสภา กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ว่าจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อใด ดังนั้นเมื่อเลขานุการสภาออกจากการเป็นเลขานุการสภา โดยยื่นต่อประธานสภา ไบล่าออกนั้นจะมีผลต่อเมื่อสภามีมติเห็นชอบ โดยใช้หลักการที่ว่าเมื่อสภาเป็นผู้แต่งตั้งถ้าจะพ้นจากตำแหน่งต้องให้สภาถอดถอน และถ้าในระหว่างที่เลขานุการสภายื่นใบลาออกจนถึงวันที่สภามีมติอนุมัติเลขานุการสภาดังกล่าวไม่มาทำงาน ให้สภาตั้งเลขานุการชั่วคราวปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้

กรณีสมาชิกสภาที่ได้คัดเลือกเป็นเลขานุการสภาแล้วไม่ยอมรับตำแหน่ง ให้มีการเลือกใหม่จนกว่าจะได้ตำแหน่งดังกล่าว ในระหว่างที่ยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการสภา ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มอบหมายให้รองประธานสภาปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน และถ้าสภาไม่สามารถเลือกเลขานุการสภาได้ นายอำเภออาจเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยุบสภาอำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3. ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลตามข้อ 1 และกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อาจตั้งคณะกรรมการเพื่อทำกิจกรรมหรือพิจารณาสอบสวนข้อความอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะได้ กิจการภายในวงงานของสภาเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย เช่น การตั้งคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติงาน เป็นการใช้อำนาจควบคุมปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ฯลฯ แต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ควรระวัง ไม่ใช่ไปใช้อำนาจก้าวล่วงการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ไม่สามารถตั้งคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ได้ เพราะสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีอำนาจตั้งคณะกรรมการเพื่อทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนข้อความอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ อันอยู่ในวงงานของสภา แต่คณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์นั้นเป็นกิจการของฝ่ายบริหารโดยตรง

การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ตาย

3. ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่ง นับแต่วันลาออก

การลาออกต้องยื่นหนังสือต่อนายอำเภอ จะยื่นกับบุคคลอื่นหรือไม่ได้ทำเป็นหนังสือ ไม่ได้ กฎหมายไม่ได้ระบุว่าต้องยื่นด้วยตนเอง ดังนั้นจึงสามารถมอบอำนาจให้บุคคลอื่นยื่นแทนได้

4. เป็นผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่บ่งชี้การบริหารส่วนตำบล ที่ตนดำรงตำแหน่งหรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

ผู้สมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ได้ลงนามในสัญญาเช่ากับ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ตนสมัคร โดยอ้างว่าทำแทนมารดาถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสีย

สำหรับผู้สมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ได้ทำสัญญาจ้างกับ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และได้ส่งมอบงานเรียบร้อยแล้ว แต่อยู่ในระหว่างประกันผลงาน เพื่อความซื่อสัตย์เป็นเวลา 2 ปี ถือว่ายังไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย

ส่วนภรรยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสของสมาชิกและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดียวกัน เข้ามาทำสัญญาจ้างกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และได้รับมอบอำนาจแทน ผจก. หจก. มาขึ้นของสอบราคาด้วยยังไม่ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เพราะเป็นภรรยาที่มีชอบด้วยกฎหมาย

5. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 ทวิ

บุคคลเคยถูกผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ออกจากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ ประจำตำบลเป็นลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะมาสมัครเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งหลังจากได้รับเลือกเป็นสมาชิกแล้ว ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งลักษณะ ปกครองท้องที่ จะไม่ใช่เป็นเหตุพ้นสมาชิกภาพ เว้นแต่ก่อนสมัครเคยถูกผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ ออกจากตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้านแพทย์ประจำตำบล ไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นจากตำแหน่งจนถึง วันรับเลือกตั้ง แต่การสิ้นสมาชิกภาพอาจจะเข้าในกรณีเป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือเสื่อมเสีย ทางศีลธรรม

6. มิได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกิน 6 เดือน

กรณีสมาชิกได้ขายบ้านและที่ดินที่อยู่เป็นประจำในหมู่บ้านเดิม ไปปลูกบ้านอยู่อาศัย อีกตำบลหนึ่ง ต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่าสมาชิกผู้นั้นมิได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้ง เป็นระยะเวลาติดต่อกันเกิน 6 เดือนจริง ๆ แต่ถ้าย้ายไปแล้วยังมาประกอบอาชีพหรือมาทำงานหรือ มาอยู่ในหมู่บ้านดังกล่าว ถือว่ายังไม่สิ้นสมาชิกภาพ แต่เป็นอำนาจของนายอำเภอสอบสวนชี้ขาด และสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

7. ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลติดต่อกัน 3 ครั้ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

กรณีสมาชิกขาดประชุมติดต่อกัน 3 ครั้งโดยไม่มีเหตุอันควรจนพ้นจากตำแหน่งจะต้องปรากฏว่าสมาชิกสามารถมาประชุมได้แต่ไม่มาโดยไม่มีเหตุอันควรที่จะอ้างได้อันสอดคล้องว่ามีเจตนาที่ขาดประชุม แต่ถ้าขาดประชุมโดยเหตุสุดวิสัยหรือเหตุอื่นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้โดยไม่มีเจตนา ไม่อาจถือว่าขาดประชุมโดยไม่มีเหตุอันควร เช่น ถูกควบคุมตัวไว้ในเรือนจำ ฯลฯ

8. สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสียหาย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา และมีมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

หากสมาชิกสภาเห็นว่ามติของสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ให้พ้นจากตำแหน่งไม่ชอบด้วยกฎหมายและเมื่อได้โต้แย้งมติต่อผู้ว่าราชการจังหวัดตามสิทธิแล้ว สามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อขอให้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาในเรื่องดังกล่าวได้

9. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายเกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีการยุบและรวมเขตหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ให้สมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้งของหมู่บ้านเดิมที่ถูกยุบหรือถูกรวมยังคงเป็นสมาชิก สภาพองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งได้รับการเลือกตั้งอยู่ต่อไปจนกว่าสมาชิกภาพจะสิ้นสุดลง

เมื่อมีการแยกพื้นที่บางส่วนของหมู่บ้านใดขึ้นเป็นหมู่บ้านใหม่ ให้สมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้งของหมู่บ้านเดิมยังคงเป็นสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งได้รับการเลือกตั้งของหมู่บ้านเดิมอยู่ต่อไป (ถึงแม้ว่าสมาชิกบ้านเดิมจะไปมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านใหม่ก็ตาม) จนกว่าสมาชิกภาพจะสิ้นสุดลงและให้นายอำเภอจัดให้มีการเลือกตั้งขึ้น สมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งได้รับการเลือกตั้งสำหรับหมู่บ้านที่จัดตั้งใหม่เพื่อเป็นสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่หมู่บ้านนั้นอยู่ในเขตภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ประกาศตั้งหมู่บ้านใหม่

สมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สมัครงเป็นสมาชิกสภาเทศบาล (สท.) ได้โดยไม่ต้องลาออกจากสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพราะพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. 2482 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้ห้ามสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ไปสมัครงเป็นสมาชิกสภาเทศบาล แต่เมื่อได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภา

เทศบาลแล้วจะทำให้เป็นลักษณะต้องห้าม ซึ่งนายอำเภอต้องสอบสวนและวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ไปสมัครผู้ใหญ่บ้าน ต้องลาออกจากการเป็นสมาชิกสภา เพราะคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้ใหญ่บ้าน ห้ามเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาตำบลไม่ได้ เพราะกฎหมายไม่ได้อนุญาตให้ลาบวช

การพ้นจากตำแหน่ง กรณีนายอำเภอวินิจฉัยให้พ้น ถ้าหาสมาชิกผู้ถูกสอบสวนลาออก จากตำแหน่งก่อนที่นายอำเภอจะมีคำสั่งก็สามารถทำได้ อันมีผลทำให้สมาชิกผู้นั้นพ้นจาก ตำแหน่งไป นายอำเภอจึงยุติการสอบสวนได้เพราะสมาชิกสภาผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง จึงไม่มี เหตุอันควรที่จะดำเนินการสอบสวนต่อไป

คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวน 3 คน ซึ่งสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง ประกอบด้วย

1. ประธานกรรมการบริหาร จำนวน 1 คน
2. กรรมการบริหาร จำนวน 2 คน

ประธานกรรมการบริหารมีฐานะเป็นผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีที่ไม่มี ผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการบริหาร แต่งตั้งกรรมการบริหารคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน และให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร

การแต่งตั้งกรรมการบริหารเป็นผู้รักษาราชการแทนมีผลตามกฎหมายเมื่อคณะกรรมการ บริหารมีมติเลือกกรรมการบริหารคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร ได้แก่

1. บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับและ แผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การ บริหารส่วนตำบล
 2. จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การ บริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ
 3. รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
 4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย
- การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริหาร ก็ต่อเมื่อ

1. ถึงคราวตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. มีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
3. สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงพร้อมกันตามมาตรา 47 ตรี (9)
4. ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้คณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 92
5. คณะกรรมการบริหารลาออก และในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ คณะกรรมการบริหารมีมติลาออก
6. ความเป็นกรรมการบริหารของประธานกรรมการบริหารสิ้นสุดลง
7. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
8. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบังคับงบประมาณ รายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่คณะกรรมการบริหารเสนอ และ ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบังคับงบประมาณดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

เมื่อคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามข้อ 4, 5, 6, 7 หรือ 8 ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคณะกรรมการบริหารขึ้นใหม่ แล้วเสนอนายอำเภอแต่งตั้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง และถ้าพ้นกำหนดเวลา 15 วัน แล้วไม่อาจแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารดังกล่าวได้โดยมีสาเหตุสำคัญจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้นายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ถ้าคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งไม่ว่ากรณีใด ต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นอยู่ก่อนจนกว่าจะมีคณะกรรมการบริหารใหม่มารับหน้าที่ เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นตามมาตรา 92

แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบสภา หรือคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 64(2) (3) นายอำเภอเห็นว่าคณะกรรมการบริหารที่ยังปฏิบัติหน้าที่อยู่ดำเนินกิจการต่อไป จะเกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือราชการ นายอำเภอจะสั่งให้ คณะกรรมการบริหารนั้นพ้นจากตำแหน่งและแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควร (บุคคลภายนอกก็ได้) เป็นประธานกรรมการบริหารคนหนึ่งและกรรมการบริหาร 2 คน ประกอบเป็นคณะกรรมการบริหาร เพื่อดำเนินกิจการชั่วคราว

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้คณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตาม มาตรา 92 ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทำหน้าที่ประธานกรรมการบริหารเท่าที่จำเป็นชั่วคราว

เมื่อคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ การเลือกกรรมการบริหาร โดยมีมติสภา เลือกจากสมาชิกสภา ให้ดำเนินการภายใน 15 วัน แต่ถ้าเกิน 15 วัน เพราะมีเหตุจำเป็นก็สามารถ ดำเนินการเลือกได้ เพราะกฎหมายกำหนดระยะเวลาดังกล่าวเพื่อเร่งรัดให้ดำเนินการเพื่อเป็นผลดี แก่การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แต่ถ้าไม่สามารถเลือกได้ตามกำหนดโดย สาเหตุจากสภาเป็นสิ่งสำคัญให้นายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาขุบสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล (อบต.) ได้

กรณีมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารใหม่โดยเข้าใจผิดคิดว่าคนเก่าต้องออก ถ้าพิสูจน์ ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นไปโดยสุจริต ย่อมชอบด้วยกฎหมาย ไม่กระทบต่อนิติกรรมสัญญาหรือ การกระทำอื่นในระหว่างปฏิบัติหน้าที่โดยชอบนั้น แต่เมื่อได้รับแจ้งความเห็นและแนวทางปฏิบัติ ที่ถูกต้องแล้ว ย่อมไม่อาจกล่าวอ้างถึงหลักการกระทำโดยสุจริตได้ ต้องดำเนินการให้ถูกต้องสำหรับ คำตอบแทนก็ได้รับในช่วงที่ปฏิบัติหน้าที่จนถึงรับทราบแนวทางที่ถูกต้องนั้น

ความเป็นกรรมการบริหารสิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ

1. พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ ในกรณีนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่ง นับตั้งแต่วันลาออก
3. ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 92
4. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
5. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจาก ตำแหน่งตามกฎหมายเกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้น จากตำแหน่ง

โครงสร้างการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล

การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล มีพนักงานส่วนตำบลและมีโครงสร้าง การบริหารงาน ดังนี้

1. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

นอกจากนี้เพื่อประโยชน์แก่กิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหาร ส่วนตำบลร้องขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ

รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานการบริหารส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้

การจัดทำกิจกรรมนอกเขตต้องเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำ และเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำ หรืออาจทำขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เช่น การซื้อที่ดินในเขตเทศบาลเพื่อทำกิจการประปาแล้วนำน้ำประปาไปใช้ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อประโยชน์ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แต่ต้องได้รับความยินยอมจากเทศบาลด้วย แต่กรณีการขอให้ที่ราชพัสดุเพื่อดำเนินการก่อสร้างที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตเทศบาลไม่ใช่เป็นการดำเนินกิจการที่จำเป็นและเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนที่จะไปดำเนินการในเขตอื่นซึ่งการก่อสร้างดังกล่าว แม้กฎหมายจะไม่กำหนดห้าม แต่ควรสร้างในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อเป็นศูนย์กลางการประสานงานของทุกหน่วยในพื้นที่ แต่ถ้าจังหวัดเห็นว่ามีความจำเป็นด้วยเหตุผลสภาพพื้นที่ หรือปัจจัยอื่นที่เป็นการเฉพาะ ก็อาจพิจารณาก่อสร้างได้

กรณีเลขานุการคณะกรรมการบริหารซึ่งปัจจุบันเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เนื่องจากไปราชการหรือลาคลอด แต่ยังคงตำแหน่งเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) นั้น ก็ยังได้รับค่าตอบแทนในตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการบริหารอยู่

กรณีมีผู้รักษาราชการแทนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือมาปฏิบัติหน้าที่แทนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามมาตรา 72 และทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการบริหารจะไม่ได้รับค่าตอบแทนเลขานุการ ๑ คณะกรรมการบริหารแต่จะได้รับการค่าตอบแทนในฐานะบุคคลที่มาช่วยปฏิบัติงานตามมาตรา 72 กรณีที่จะได้รับค่าตอบแทนในตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการบริหารด้วย ต่อเมื่อไม่มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (ตำแหน่งว่างลง) ดำรงตำแหน่งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) นั้นเท่านั้น ถ้ายังไม่มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แม้ว่าจะไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยสาเหตุใดก็ตามปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) นั้นก็ยังได้รับค่าตอบแทนอยู่

กรณีกรรมการบริหารต้องคดีอาญาแต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ถือว่าได้รับการปล่อยตัวตามข้อ 7 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินค่าตอบแทน ๑๓๑ พ.ศ. 2538 จึงได้รับค่าตอบแทนตั้งแต่วันปล่อยตัวชั่วคราว

สำหรับสมาชิกสภามาลงชื่อประชุมแต่ไม่ได้เข้านั่งประชุม มิให้นับเป็นองค์ประชุม และไม่อาจจ่ายค่าตอบแทนตั้งแต่วันปล่อยตัวชั่วคราว

สำหรับสมาชิกสภามาลงชื่อประชุมแต่ไม่ได้เข้านั่งประชุม มิให้นับเป็นองค์ประชุม และไม่อาจจ่ายค่าตอบแทนประเภทค่าเบี้ยประชุม

แต่ถ้าสมาชิกสภามาลงชื่อประชุมและเข้าประชุมชั่วคราวแล้ว ออกไปโดยไม่กลับเข้ามาอีก เมื่อเข้าประชุมและครบองค์ประชุมแล้วมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารองค์การ

สุภชัย ยาวะประภาส (2546, หน้า 27-29) ระบบการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญรวม 6 ขั้นตอนสำคัญ คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนทรัพยากรบุคคล จากนโยบายการบริหารงานบุคคล รวมตลอดจนกรอบและแนวทางที่กำหนดไว้ องค์การต้องวางแผนเรื่องทรัพยากรบุคคลซึ่งรวมถึงเรื่องการได้มาการพัฒนา การรักษาไว้ และการใช้ประโยชน์จากบุคลากรให้เหมาะสมกับความต้องการและความจำเป็น ในภาครัฐนั้นองค์การต่าง ๆ จะมีการวางแผนอัตรากำลังขององค์การ โดยแผนดังกล่าวจะระบุจำนวนและประเภทของบุคลากรที่องค์การจำเป็นต้องมีในรอบระยะเวลา 3 ปี แต่มักจะไม่ได้ระบุประเด็นเรื่องการพัฒนา การรักษาไว้ และการใช้ประโยชน์ไว้

ขั้นตอนที่ 2 การได้มาซึ่งบุคลากร (หรือที่เรียกกันว่า การสรรหาและการคัดเลือก) การโอนย้ายและแต่งตั้ง ในภาครัฐปัจจุบัน การสรรหามักเป็นแบบแนวตั้ง (Vertical entry) คือ รับบุคลากรจากผู้ที่จบการศึกษาตามหลักสูตรต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษา แล้วนำไปบรรจุในขั้นต่ำของตำแหน่งนั้นเพื่อให้เติบโตต่อไป ขณะเดียวกันการสรรหามักเป็นระบบเปิด คือ เปิดกว้างให้บุคคลทั่วไปที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ระบุไว้สำหรับตำแหน่งนั้นไปสมัครได้ อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอาจมีให้เห็นในเร็ว ๆ นี้ รายละเอียดปรากฏในบทที่ 5 เรื่องการได้มาซึ่งบุคลากรภาครัฐ สำหรับการโอนย้าย และแต่งตั้ง วิธีการปฏิบัติที่ผ่านมาในภาครัฐไทยมักเป็นระบบเปิดนั่นคือ การโอนย้าย และแต่งตั้ง มักเป็นการดำเนินการภายในส่วนราชการเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในอนาคตอาจมีการโอนย้ายข้ามกรม กระทรวงและอาจมีการแต่งตั้งข้ามกรม กระทรวง หรือแม้กระทั่งแต่งตั้งจากผู้ที่ไม่ได้เป็นข้าราชการก็ได้

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาบุคลากร บุคลากรภาครัฐมีโอกาสในการไปศึกษา ฝึกอบรม ศึกษาดูงานในประเทศ และต่างประเทศ แต่โอกาสดังกล่าวเมื่อเทียบกับบุคลากรภาครัฐที่มีอยู่เกือบสองล้านคนย่อมไม่เพียงพอสำหรับทุกคน หรือแม้กระทั่งบุคลากรส่วนใหญ่การนำเอาวิธีกาสมัยใหม่ไปใช้ในการพัฒนาบุคลากร จึงเป็นสิ่งทำทานที่สำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานต่าง ๆ ได้พยายามดังกล่าวพร้อมทั้งสิ่งทีควรพิจารณาประกอบ

ขั้นตอนที่ 4 การใช้ประโยชน์จากบุคลากร บุคลากรที่สรรหา คัดเลือก บรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนระดับ เลื่อนตำแหน่ง เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ ณ ตำแหน่งนั้น ๆ ในองค์กรจะสามารถปฏิบัติงานให้บังเกิดผลสำเร็จมากน้อยเพียงไร ย่อมขึ้นกับเหตุปัจจัยหลายประการ รวมทั้งสภาพแวดล้อม การทำงาน สิ่งจูงใจ คำตอบแทน ฯลฯ ในรอบเกือบสิบปีที่ผ่านมา ภาครัฐได้พยายามริเริ่มกิจกรรม และมาตรการหลายเรื่องเพื่อจูงใจให้บุคลากรของรัฐทำงานได้เต็มสมรรถนะที่มีอยู่ มาตรการหนึ่งที่น่าสนใจคือ การให้เงินรางวัลประจำปี เป็นระบบการให้สิ่งจูงใจ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการปฏิบัติงาน ภาครัฐไทยมีการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี และผลการประเมินดังกล่าวผูกโยงกับการขึ้นเงินเดือน และการแต่งตั้งโยกย้าย เลื่อนระดับ เลื่อนตำแหน่ง การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา อาจนับได้ว่าเป็นการประเมินผลที่ทำโดยบุคลากรภายในหน่วยงานเป็นส่วนใหญ่ในหนังสือเล่มนี้จะชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ขั้นตอนที่ 6 การฟื้นฟูสภาพการเป็นบุคลากรภาครัฐ ปัจจุบันในส่วนราชการทั่วไปยกเว้นมหาวิทยาลัยของรัฐ บุคลากรส่วนใหญ่มักเป็นข้าราชการ ข้าราชการส่วนใหญ่เกษียณกำหนดไว้ที่ 60 ปี ก่อนอายุเกษียณบุคลากรอาจฟื้นฟูสภาพการเป็นข้าราชการ ได้หลายวิธี ทั้งที่สมัครใจลาออกเอง และที่ถูกกลโกง ปลดออก หรือ ไล่ออก แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สิ่งที่น่าสนใจ คือ การพยายามลดขนาดกำลังคนโดยมาตรการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต สิ่งที่เป็นประเด็นท้าทายภาครัฐในอนาคต เมื่อจัดขนาดกำลังคนใหม่ให้เหมาะสม (Rightsizing) คือ วิธีการในการเคลื่อนคนออกจากราชการ ซึ่งรัฐบาลโดยรองนายกรัฐมนตรีได้ประกาศจุดยืนในเรื่องนี้อย่างชัดเจนว่าจะลดจำนวนข้าราชการ

ทศพร ชูเพ็ญ (2551, หน้า 1) จากบทคัดย่อได้กล่าวถึงกระบวนทัศน์ใหม่ของการบริหารจัดการท้องถิ่น (A new paradigm of local governance) ว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารส่วนท้องถิ่นในหลายประเทศที่ผ่านมาได้ดำเนินการ โดยการจัดรูปแบบองค์กรและพัฒนาการเมืองในท้องถิ่นให้เป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น แต่ในปัจจุบันได้เน้นไปที่การปรับรูปแบบและกระบวนการบริหาร และมีการนำเอาหลักวิชาการมาใช้ภายใต้กรอบแนวคิดที่เรียกว่าการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งมีการใช้กลไกตลาดและดึงภาคเอกชนเข้ามาเป็นภาคีหุ้นส่วนในการดำเนินการกิจต่าง ๆ แนวความคิดนี้ได้รับการยอมรับในการบริหารท้องถิ่นในประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่เป็นรัฐเดี่ยวในยุโรปรวมทั้งญี่ปุ่น นอกเหนือจากแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่ให้กลไกตลาดและภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดหาสินค้าและบริการร่วมด้วยแล้วการบริหารท้องถิ่นในปัจจุบันยังได้เลือกโครงสร้างการบริหารแบบนายกเทศมนตรีเป็นแบบของผู้นำที่มีความเข้มแข็งมากกว่าการบริหารระบบอื่น ๆ เพื่อให้ผู้บริหารมีบทบาทการจัดการงานด้านการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพคล้ายคลึงกับระบบผู้จัดการ

(City manager) นอกจากนี้บางประเทศยังนิยมใช้ระบบประชาธิบรองหรือประชามติ ซึ่งเป็น การแสดงถึงความเป็นหุ้นส่วนหรือการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

เมธาวี ฐานกุล (2551, หน้า 83-84) สืบเนื่องจากวิสัยทัศน์ของกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545-2554 (สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น, ม.ป.ป.) กล่าวถึง การส่งเสริมการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ให้มีเอกภาพมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ บริหารสาธารณะแทนส่วนกลาง เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงการพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐ องค์กร พัฒนาเอกชนและองค์กรประชาชนในระดับจังหวัด ภูมิภาค และประเทศโดยส่วนรวม และส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับกระแสดังกล่าว การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ที่มุ่งเน้นให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี (ธรรมาภิบาล) ในทุกภาคส่วน โดยสถาบันพระปกเกล้าได้กล่าวว่า ธรรมาภิบาลนั้น เป็นแนวคิดที่สำคัญในการบริหารงานและ การปกครองที่สำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน ซึ่งกระบวนการพัฒนาเรื่องของการเมืองการปกครองยังมุ่งความเป็นศูนย์กลางของประชาชนมากขึ้น นอกจากนี้หากจะให้ประเทศ มีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน จะต้องให้ประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน จะต้องให้ความสนใจ เรื่องสังคม ประชาชน และสิ่งแวดล้อม ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกัน โดยการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดกรอบในการประเมินความเป็นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ประการ ได้แก่

1. การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
2. การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ
3. การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ
4. การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
5. การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน
6. การพัฒนาความรู้และการประเมินผลการปฏิบัติราชการ

โดยกรณีศึกษา Best practice จะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการปรับปรุงองค์กรเพื่อเพิ่ม ผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ช่วยทำให้องค์กรสามารถพัฒนาได้อย่างก้าวกระโดดลดระยะเวลาที่ใช้ในการ ปรับปรุงประสิทธิภาพองค์กร เนื่องจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จ หรือทำได้ดีกว่า แล้วนำแนวทางนั้นมาปรับใช้และพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น (สถาบันเพิ่มผลผลิต แห่งชาติ, 2549, หน้า 6) แต่ด้วยแนวทางการประเมินความเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี การบริหารจัดการที่ดีของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะเน้นไปที่ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน

มากกว่าแนวทางการบริหารงานขององค์กร ดังนั้น เพื่อเป็นการขยายความแนวทางการบริหาร ในการสร้างองค์กรที่เป็นเลิศ (Best practice) ผู้เขียนจึงได้นำองค์ประกอบสำหรับการปฏิรูประบบ ราชการที่เป็นแบบปฏิบัติที่ดีที่สุด ของ Katorobo (1998) มาประยุกต์ใช้ เป็นอีกตัวชี้วัดด้านลักษณะ การบริหารจัดการองค์กรที่มีความเป็นเลิศต่อไป

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับ Best practice

วิธีการจัดการแบบปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best practice) เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นมาเกือบ 100 ปี แล้ว โดยเริ่มจากคำกล่าวของ Taylor (1919) ที่ว่า “ท่ามกลางวิธีการและวิธีปฏิบัติที่หลากหลาย ในแต่ละขั้นตอนและแต่ละกิจกรรมจะต้องมีหนึ่งวิธีการหรือหนึ่งวิธีการปฏิบัติที่เร็วกว่าดีกว่า วิธีการที่เหลืออยู่เสมอ” จนกระทั่งเกิดเป็นแนวคิด “วิธีที่ดีที่สุดวิธีการเดียว” ต่อมา สมพร เพชรสงค์ (2547 อ้างถึงใน สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2548) ได้กล่าวถึงจุดเริ่มต้นของคำว่า “Best practice” ที่มีความชัดเจนขึ้นว่า เริ่มมาจากวงการแพทย์ในสหรัฐอเมริกา ได้มีสมาคมวิชาชีพแพทย์รวมตัวกันเพื่อ ทำการปรับปรุงคุณภาพการดูแลผู้ป่วย สมาชิกของสมาคมจะทำการปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือ โปรแกรมการดูแลสุขภาพในราคาที่ต่ำ แต่ให้ความพึงพอใจแก่ผู้ป่วยซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัย การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งได้มีการนำแนวคิด “Best practice” มาใช้เพื่อการปรับปรุงการทำงานในองค์กร โดยคำว่า “ดีที่สุด” เกิดจากการแข่งขัน และมุ่งเน้นกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในภาคธุรกิจ บริษัทจะแข่งขันกัน เพื่อให้ได้ลูกค้าและเพื่อให้ บริษัทเจริญก้าวหน้าหรือดำรงอยู่ได้อย่างเหมาะสม ขณะที่ภาครัฐการแข่งขันเพื่อให้เป็น “Best practice” จะเป็นการภาคภูมิใจของนักบริหาร นักการเมืองและประชาชนในประเทศนั้น ๆ โดยการปฏิบัติงานที่ดีที่สุดสามารถนำไปสู่การใช้ทรัพยากรในการพัฒนาของภาครัฐอย่างเกิดประโยชน์ มากที่สุด วัดได้จากประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือการเพิ่มรายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของชาติ หรือความสมดุลระหว่างการพัฒนา กับวัฒนธรรมในสังคม การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่ได้นำ “Best practice” ไปใช้อาจประสบความสำเร็จในการปฏิรูประบบ ทั้งหมดหรือปฏิรูปเฉพาะส่วนที่สำคัญของระบบ จึงมีผู้ให้นิยามความหมายของ Best practice ในหลายสาขา ซึ่งสรุปว่าแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรเป็นเลิศ (Best practice) หมายถึง การดำเนินงานแบบเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการทำบางสิ่งบางอย่างให้สำเร็จ ด้วย แนวทางการปฏิบัติที่หลากหลายซึ่งสามารถก่อให้เกิดผลที่ถูกต้อง เหมาะสม รวดเร็ว และมี ประสิทธิภาพสูงสุด อันจะทำให้องค์กรก้าวสู่ความเป็นเลิศ โดยแนวทางการศึกษาการปฏิบัติที่ดีที่สุด นั้น สามารถศึกษาได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการศึกษาเชิงปริมาณหรือคุณภาพ ก็ไม่มีเครื่องมือใดสามารถวัดได้ว่าการศึกษาวิธีใดจะสามารถแสดงผลลัพธ์จากการวิจัยได้ดีกว่ากัน ถ้าไม่มีฐานข้อมูลที่ดีและเชื่อถือได้

ธรรมาภิบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550, หน้า 134-143) ได้สรุปหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (Good governance) ดังต่อไปนี้

1. คำว่า “ธรรมาภิบาล” หรือการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยคณะทำงานด้าน (Good governance) มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ให้ความหมายไว้ว่า “กฎเกณฑ์การปกครอง บำรุงรักษาสังคม บ้านเมืองที่ดี หมายถึง การจัดการบริหารสังคมที่ดีในทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ ระดับ รวมถึงการจัดระบบองค์กรและกลไก ของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการองค์การของรัฐและรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น องค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล องค์กรของเอกชน ชมรม และสมาคมเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ นิติบุคคล ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญ

2.1 จุดมุ่งหมายของระเบียบ

2.1.1 สร้างกฎเกณฑ์ และกลไกที่มีในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม

2.1.2 ศึกษาค้นคว้าแนวทางแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ถูกต้อง

2.1.3 ปรับปรุงระบบการตัดสินใจ และการบริหารจัดการทั้งของภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชนให้รวดเร็ว ชัดเจน และเป็นธรรม

2.1.4 ขยายโอกาสของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารงาน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาของส่วนร่วม

2.1.5 จัดการทุจริตประพฤติมิชอบ

2.2 หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุม ไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความร่วมมือร่วมใจ อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกันความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน

ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ดังนี้

2.2.1 หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมในการที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2.2.2 หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยบรรจงให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

2.2.3 หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชน เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

2.2.4 หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเป็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้านการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

2.2.5 หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำคัญในความรับผิดชอบต่อสังคมการใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

2.2.6 หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรจงให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ที่ยั่งยืน

กลยุทธ์ในการดำเนินการ

เพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคของสังคม จำเป็นต้องร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะเฉพาะหน้า ระยะกลาง และระยะยาว โดยต้องมีการปฏิรูปใน 3 ส่วน คือ

1. ภาครัฐ ต้องมีการปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้างและกระบวนการทำงานของหน่วยงาน และกลไกการบริหารภาครัฐให้เป็นกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมที่โปร่งใส

ชื่อตรงเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสมรรถนะสูงในการนำบริการของรัฐที่มีคุณภาพ ไปสู่ประชาชน โดยเน้นการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้ถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงานและสามารถร่วมทำงานกับประชาชนและภาคเอกชนได้อย่างราบรื่น

2. ภาคธุรกิจเอกชน ต้องมีการปฏิรูปและสนับสนุนให้หน่วยงานของเอกชนและองค์กร เอกชนต่าง ๆ มีกติกาการทำงานที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ชื่อตรง เป็นธรรมต่อลูกค้า มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีระบบตรวจสอบที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานการให้บริการ ร่วมทำงานกับภาครัฐและประชาชนอย่างราบรื่นและไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน

3. ภาคประชาชน ต้องสร้างความตระหนักตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลถึงระดับกลุ่ม ประชาสังคม ในเรื่องสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการของการสร้างกลไกการบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี

โดยสรุป การสร้างธรรมาภิบาล ต้องอาศัยราชการหรือภาครัฐในฐานะที่เป็นผู้มืบทบาท สำคัญในการบริหารประเทศ และเป็นผู้กำหนดทิศทางการพัฒนาจำเป็นต้องให้การสนับสนุน และเข้ามามืบทบาทในการดำเนินการอย่างจริงจังในการกระตุ้นและวางรากฐานสู่สังคมธรรมาภิบาล ซึ่งขณะทำงานด้าน Good governance มุลินธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศโดยได้เสนอบทบาท ภาครัฐในการส่งเสริมธรรมาภิบาล โดยสรุป ดังนี้

1. ให้การสนับสนุนทั้งด้านนโยบาย บุคลากร และทรัพยากรอย่างชัดเจนและจริงจัง เพื่อให้การดำเนินการสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย ทั้งในส่วนที่มีการดำเนินการโดยหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ในภาคราชการและหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ ที่อยู่นอกภาค ราชการซึ่งได้ริเริ่มดำเนินการบ้างแล้วให้สามารถทำงานได้อย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การพิจารณาเสนอกฎหมายเพื่อวางแนวทางให้เกิดกลไกและการดำเนินการสร้างธรรมาภิบาล ซึ่งมีกระบวนการที่ต่อเนื่อง

2. ให้ความสำคัญกับการออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะกฎหมายและ การดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และในกระบวนการกำหนดกฎหมายต่าง ๆ ควรมีการทบทวน ถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงของรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะเป็นการวางรากฐานธรรมาภิบาลในสังคมไทยไว้ ระดับหนึ่งแล้ว

3. ให้ความสำคัญและเร่งผลักดันการปฏิรูปภาครัฐให้เป็นรูปธรรมโดยเน้นการปฏิรูป ภาครัฐให้เป็นรูปธรรมโดยเน้นการปฏิรูปในส่วนที่เป็นหัวใจของระบบ ได้แก่ ระบบงบประมาณ และระบบการบริหารงานบุคคล ซึ่งเป็นหัวใจของระบบ ได้แก่ ระบบงบประมาณและระบบ

การบริหารบุคคล ซึ่งจะเป็นส่วนที่มีความสำคัญ และต้องการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ ซึ่งการปฏิรูปในทิศทางที่ถูกต้องจะเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างธรรมาภิบาลภาครัฐ

4. เร่งกำหนดมาตรการแผนงานและแนวทางการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามทุจริต คอร์รัปชันให้หมดไปจากวงการราชการและการเมืองที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และเด็ดขาดเพื่อเรียกความศรัทธาจากประชาชน ธุรกิจเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

5. ทบทวนระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการดำเนินธุรกิจของภาคธุรกิจเอกชนให้มีความโปร่งใส สุจริต และให้การสนับสนุนและดูแลหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีความโปร่งใส สุจริต และให้การสนับสนุนและดูแลหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ดำเนินการด้านนี้ เช่น หน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ คณะกรรมการดูแลและกำกับตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น

6. เร่งรัดผลักดันการปฏิรูปการศึกษาไปในทิศทางที่ถูกต้อง โดยการเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานระบบการวัดผลจากผู้เรียนและการกระจายอำนาจและบริหารการศึกษาลงสู่ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนและผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง

7. ควรกระตุ้นความสนใจของประชาชนเกี่ยวกับการให้ความสำคัญในการสร้างธรรมาภิบาล ในประเด็นการสร้าง ความโปร่งใส การปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน สิทธิหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่านสื่อของรัฐอย่างต่อเนื่องเป็นระบบซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นวิถีทางหนึ่งในการสร้างความเข้มแข็งในภาคประชาชน

ข้อเสนอเหล่านี้เป็นเพียงข้อเสนอที่ควรดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อวางรากฐานธรรมาภิบาลในสังคมอย่างไรก็ตาม ยังมีมาตรการและแนวทางข้อเสนออีกหลายประการทั้งที่เสนออยู่ในรายงานข้อเสนอนี้ ที่รัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาพิจารณาเพื่อดำเนินการได้ตามเหมาะสม

แนวทางการส่งเสริมธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีความมุ่งหมายที่จะสร้างระบบการบริหารที่ดีในทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน โดยเน้นเฉพาะภาครัฐ ซึ่งหมายรวมถึงราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นรวมถึงองค์การอิสระของรัฐ จำเป็นจะต้องปรับกลไกและระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและประชาชนมีส่วนร่วม

การส่งเสริมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในระบบการบริหารงานของ อบต. จึงมิใช่การสั่งการตามลำดับชั้นแต่จะต้องเข้าใจและร่วมกับ อบต. ในการริเริ่มปรับปรุงระบบและวิธีการทำงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล อย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะต้องใช้ระยะเวลา และอาศัยความร่วมมือ

จากทุกฝ่ายซึ่งการส่งเสริมธรรมาภิบาลใน อบต. ควรยึดหลักการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดหลักพื้นฐานไว้ 6 ประการ ซึ่งสามารถนำมาปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับการบริหารของ อบต. ได้ดังนี้

1. หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของชุมชนและชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติของ อบต. สามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้ โดย

1.1 การออกข้อบังคับตำบล ของ อบต. ต้องเป็นไปตามกฎหมายให้อาจไว้และต้องมุ่งให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก และเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ควรเปิดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

1.2 อบต. ต้องเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อบังคับตำบลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สิทธิและหน้าที่ของประชาชนให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงด้วยการปิดประกาศที่ทำการ อบต. หรือที่ชุมชนทุกหมู่บ้านหรือการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบอื่น ๆ เช่น ทำเป็นเอกสารแจกจ่าย การประชุมหรือเสียงตามสาย เป็นต้น

1.3 อบต. ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการบังคับใช้ข้อบังคับตำบล รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ต้องปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ และต้องบังคับใช้อย่างเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดเป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาค ได้แก่การจัดเก็บภาษีในอำนาจหน้าที่ของ อบต. ซึ่งจะต้องจัดเก็บอย่างทั่วถึงถึงเท่าเทียมและถูกต้องโดยไม่กั้นแกล้ง หรือลดหย่อนแก่ผู้ใดเป็นการเฉพาะ เป็นต้น

1.4 อบต. ยังมีหน้าที่ในการพัฒนาบุคลากรของ อบต. ทั้งในฝ่ายพนักงานและสมาชิกสภา อบต. ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

2. หลักคุณธรรม เป็นการปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามเป็นตัวอย่างแก่ประชาชนเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ อดทน มีระเบียบ วินัย

2.1 บุคลากรของ อบต. ทั้งฝ่ายพนักงานประจำต้องยึดหลักหน้าที่ความรับผิดชอบของตน โดยพนักงานส่วนตำบลจะต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มาทำงานตรงต่อเวลา ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคถูกต้อง

2.2 สมาชิกสภา อบต. ต้องตระหนักในหน้าที่ของตนในฐานะเป็นผู้แทนของประชาชนต้องมุ่งเน้นรักษาผลประโยชน์แก่ส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มาประชุมอย่างสม่ำเสมอ พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในสภาอย่างมีเหตุผล ตรงไปตรงมา ยึดหลักผลประโยชน์ส่วนรวมและถูกต้องตามกฎหมาย

2.3 ผู้บริหารของ อบต. ยี่งต้องมีคุณธรรมสูงขึ้นเนื่องจากเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงาน ในขณะที่เดียวกันเป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณต่าง ๆ จะต้องยึดหลักความถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้มีการจัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกชุมชน

2.4 อบต. ควรเริ่มจัดทำมาตรฐานจริยธรรม หรือ กรอบกติกาการปฏิบัติงานของสมาชิกทุกคนโดยทำเป็นมติของสภาเพื่อควบคุมกันเอง มีบทลงโทษเท่าที่ทำได้ เช่น ใครละเมิดกฎก็ให้สภาประกาศพฤติกรรมและประกาศให้ประชาชนทราบ หรือถ้าละเมิดกฎอยู่ต่อเนื่องก็ให้สภาพิจารณาให้พ้นจากสมาชิกสภาตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 47 ตรี (8) เป็นต้น

3. หลักความโปร่งใส โดยเน้นการปรับกลไกและวิธีการทำงานให้มีความโปร่งใสให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตรงไปตรงมาให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดย

3.1 อบต. ต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 โดยเอกสารที่จะต้องปิดประกาศให้ประชาชนทราบ ได้แก่

3.1.1 ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3.1.2 มติการประชุมของคณะกรรมการบริหารที่มีผลกระทบต่อผลได้ผลเสียของประชาชน

3.1.3 มติของสภาที่ผ่านการรับรองแล้ว โดยเฉพาะมติที่กระทบสิทธิหน้าที่รวมทั้งผลได้ผลเสียแก่ประชาชนรวมทั้งมติอื่น ๆ ที่ประชาชนควรทราบ

3.1.4 วาระการประชุมของสภา อบต. จะต้องปิดประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้าเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความสนใจเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมสภา ซึ่งสภาจะต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

3.1.5 ข้อบังคับตำบล กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของ อบต. รวมทั้งข่าวสารราชการที่ประชาชนควรรู้และประชาชนต้องปฏิบัติ

3.1.6 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของ อบต. รวมทั้งเงื่อนไขการติดต่อกับ อบต. ได้แก่การชำระภาษีต่าง ๆ การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เป็นต้น ให้ประชาชนรู้ว่าขั้นตอนปฏิบัติอย่างไรต้องใช้หลักฐาน เอกสารประกอบอะไร และต้องใช้เวลาานานเท่าใด

3.1.7 ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/ โครงการของ อบต. ควรที่จะได้สรุปเสนอให้ประชาชนได้รับทราบว่าทำอะไร เมื่อไหร่ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้าเพื่อจะได้ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานได้

3.1.8 เอกสารการจัดซื้อ-จัดจ้าง โดยเฉพาะผลการสอบราคาหรือประกวดราคา ควรเปิดเผยให้ประชาชนรับรู้ จะทำให้ประชาชนได้ตรวจสอบและเกิดความมั่นใจ

3.1.9 ข้อมูลด้านการเงิน-การคลัง ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นตัวชี้ถึงความสุจริตของ อบต. ควรที่จะได้เปิดเผยเป็นระยะว่ามีรายรับเท่าใด มีรายจ่ายอะไร เท่าใด

3.1.10 ข้อมูลอื่น ๆ ที่ อบต. เห็นว่าควรเปิดเผยและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน

3.2 สำหรับวิธีการเผยแพร่ข้อมูลตามข้อ 3.1 อบต. ควรคำนึงถึงความเหมาะสมที่สามารถทำให้ประชาชนได้รับรู้อย่างกว้างขวางที่สุด ได้แก่

3.2.1 การปิดประกาศที่ทำการ อบต. หรือตามแหล่งชุมชนอาจจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารประจำหมู่บ้าน

3.2.2 การประชุมชี้แจงเป็นครั้งคราว หรือประชุมสัญจรไปตามหมู่บ้าน ชุมชนต่าง ๆ

3.2.3 ให้สมาชิกสภา อบต. ช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในแต่ละหมู่บ้าน

3.2.4 การใช้ระบบหอกระจายข่าว หรือเสียงตามสายรวมทั้งการใช้สื่อท้องถิ่น อาจเป็นสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น

3.2.5 การจัดทำเป็นวารสาร หรือเอกสารแจกจ่ายแก่ประชาชนตามระยะเวลาที่สมควรอาจจะเป็นปีละ 2-3 ครั้ง หรือทุกเดือนก็ได้ ซึ่งการเลือกใช้วิธีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในแต่ละท้องถิ่น อาจใช้วิธีต่าง ๆ กัน แต่ควรทำพร้อม ๆ กันไปหลายวิธีเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง

4. หลักการมีส่วนร่วม ถือเป็นหลักการที่มีความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภา อบต. หรือผู้บริหาร และมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสารแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำอะไรอย่างใดของ อบต. โดยมีอำนาจในการถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภา อบต. ที่ประชาชนเห็นว่าปฏิบัติงานเสียหายล้มเหลว หรือมีพฤติกรรมเสื่อมเสีย

นอกจากนั้นกฎหมายยังได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญ มาตรา 76 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น

พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในมาตรา 16 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

โดยสรุป อบต. จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการของ อบต. เป็นอย่างน้อย ได้แก่

4.1 การจัดทำแผนพัฒนา ทั้งแผนพัฒนา 5 ปี แผนพัฒนาประจำปี เนื่องจากแผนพัฒนาเป็นเครื่องชี้นำทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นตัวกำหนดแนวทางการจัดสรรทรัพยากร รวมทั้งงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนโดยให้ประชาชน

4.1.1 มีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดจัดทำแผนพัฒนาโดยการร่วมเสนอปัญหาความต้องการและร่วมเสนอโครงการ/ กิจกรรมเพื่อการพัฒนา ในรูปแบบกระบวนการประชาคม

4.1.2 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาในภาพรวมว่าทิศทางการพัฒนาของ อบต. จะเดินทางไปทางใด ควรทำอะไรก่อน อะไรหลัง เป็นต้น

4.1.3 ร่วมดำเนินการการทำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติสามารถดำเนินการได้หลายวิธีตั้งแต่ อบต. ดำเนินการเอง อบต. อุดหนุนงบประมาณให้หน่วยงานอื่น ๆ เป็นผู้ดำเนินการรวมทั้ง อบต. สามารถอุดหนุนงบประมาณให้ประชาชน(กลุ่ม) เป็นผู้ดำเนินการได้

4.1.4 ร่วมประเมินผล เมื่อดำเนินโครงการแล้วผู้ที่ประเมินผลได้ดีที่สุดคือประชาชน เพราะประชาชนสามารถบอกได้ชัดเจนว่าโครงการนั้น ๆ มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด

4.2 มีส่วนร่วมในการจัดซื้อ-จัดจ้างของ อบต. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 กำหนดให้ อบต. แต่งตั้งผู้แทนประชาชนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ-จัดจ้างให้เกิดความถูกต้องโปร่งใสและเป็นธรรม

4.3 ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมประชุมสภา อบต. โดย อบต. จะต้องแจ้งวาระการประชุมให้ประชาชนทราบทุกครั้งและอำนวยความสะดวกในการให้ประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์ประชุมสภา

4.4 ประชาชนมีสิทธิในการเสนอข้อบังคับตำบล เพื่อให้สภา อบต. พิจารณาออกข้อบังคับตำบล พ.ร.บ. ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 รวมทั้งกรณี อบต. จะกำหนดข้อบังคับตำบลควรที่จะได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นก่อนเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาเพื่อให้ข้อบังคับได้รับการยอมรับจากประชาชน

4.5 ประชาชนมีสิทธิถอดถอนผู้บริหารและสมาชิกสภา อบต. ที่มีความประพฤติเสื่อมเสียได้ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการลงคะแนนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542

โดยสรุป อบต. จะต้องสร้างระบบ กลไกที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกขั้นตอนเพื่อให้การดำเนินงานของ อบต. สอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

5. หลักความรับผิดชอบ

หลักข้อนี้ มุ่งเน้นให้ อบต. ได้ตระหนักในอำนาจหน้าที่ของที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชนมีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผลโดยไม่เลือกปฏิบัติและมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ โดย

5.1 การจัดบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึง ทั้งในและนอกสถานที่ให้ประชาชนเป็นที่พึงได้เมื่อเกิดความเดือดร้อน

5.2 เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร้องทุกข์และแจ้งความเดือดร้อนได้สะดวก รวมทั้งควรมีผู้รับรู้เรื่องราวร้องทุกข์ประจำหมู่บ้าน

5.3 มีความจริงใจในการนำโครงการ/ กิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน/ ประชาคมนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน

5.4 นำเอาโครงการ/ กิจกรรม ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบังคับงบประมาณเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน หากทำไม่ได้ก็ต้องแจ้งให้ประชาชนทราบ

6. หลักความคุ้มค่า เป็นการเน้นประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยใช้ทรัพยากร/ งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน โดยควรดำเนินการ

6.1 การดำเนินแผนงาน/ โครงการ จะต้องมีการจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนว่าควรจะทำโครงการอะไร ก่อน-หลัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

6.2 ในการจัดซื้อ-จัดจ้าง ต้องมุ่งให้เกิดการประหยัด หากสามารถต่อรองราคากับผู้รับจ้างให้ได้ราคาที่ต่ำกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ก็จะทำให้ อบต. ใช้งบประมาณเหลือไปดำเนินการในโครงการอื่นเพิ่มขึ้นและทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากขึ้น

6.3 มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งควรมีกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้ได้นาน

6.4 อบต. ควรจัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณไม่ให้รั่วไหลสูญเปล่าโดยสภาตำบลสามารถมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการ อาศัยอำนาจตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ข้อ 89 และ 90 เพื่อทำหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของฝ่ายบริหาร

6.5 การบริหารจัดการครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของ อบต. ควรจัดทำทะเบียนคุมให้ชัดเจนและเป็นปัจจุบันและควบคุมการใช้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และประโยชน์ต่อส่วนรวม

ทั้งนี้ในการส่งเสริมธรรมาภิบาลใน อบต. ต้องริเริ่มจากกิจกรรมที่ดำเนินการได้ง่ายก่อน โดย อบต. ตระหนักและมองเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับ โดยเฉพาะประเด็นความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชนและการยึดหลักกฎหมายในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้มีอำนาจในการบริหารงานมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น ย่อมคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนเป็นหลัก ในขณะเดียวกันจำเป็นจะต้องสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องบทบาทหน้าที่ด้วยเพื่อให้ อบต. และประชาชนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น สามารถรวมพลังในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาท้องถิ่นและแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กำหนดบทบาทและหน้าที่ไว้ ดังนี้

องค์ประกอบของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน และในกรณี ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และกรณีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้หมู่บ้านละ 3 คน โดยอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีประธานสภาและรองประธานสภา คนหนึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังต่อไปนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3. ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตาม กฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ โดยสรุป บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญคือ

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล
2. ให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล/ ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี
3. ควบคุมการทำงานของกรรมการบริหาร
4. เข้าร่วมประชุมสภา อบต. ตามสมัยประชุม

กล่าวคือ บทบาทหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น เป็นบทบาทหน้าที่ ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องตรา “ข้อบังคับตำบล” ออกมาใช้ในการดูแลสวัสดิการตลอดจน “ทุกข์” และ “สุข” ของประชาชนรวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นจึงต้อง เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตยที่ต้องเผยแพร่และปลูกฝังแนวคิดประชาธิปไตย ไปยังประชาชนในตำบล โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติในด้านบทบาทและหน้าที่ ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ ไว้ดังนี้

1. ต้องยึดมั่นในกติกาประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งโดยเสรี การใช้สิทธิคัดค้าน การโต้แย้ง การแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง การยอมรับและเคารพสิทธิของผู้อื่นการยอมรับความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ฯลฯ

2. ต้องมีวิถีการดำเนินชีวิตและบุคลิกลักษณะที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น เป็นผู้มั่งใจในกว้างขวาง ฟังเคารพในเหตุผล

ภูมิหลังขององค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร

ประวัติ

เดิมตำบลมายางพรขึ้นกับตำบลปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ต่อมามีการแบ่งเขตการปกครอง เป็นตำบลมายางพร ได้แบ่งหมู่บ้านในการปกครองออกเป็น 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านมายาง

หมู่ที่ 2 บ้านมาบยางพร

หมู่ที่ 3 บ้านสะพานสี่

หมู่ที่ 4 บ้านห้วยปราบ

ต่อมาตำบลมาบยางพร ได้รับการแบ่งเขตจาก ตำบลศรีราชา จังหวัดชลบุรี อีก 1 หมู่บ้าน จึงมีการจัดแบ่งเขตหมู่บ้านในตำบลใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 7 หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ 1 บ้านมาบเตย

หมู่ที่ 2 บ้านเนินสวรรค์

หมู่ที่ 3 บ้านมาบยางพร

หมู่ที่ 4 บ้านห้วยปราบ

หมู่ที่ 5 บ้านวังตาหม่อน

หมู่ที่ 6 บ้านมาบยางพรใหม่

หมู่ที่ 7 บ้านซากอ้อย

การตั้งชื่อ ตำบล “มาบยางพร” เป็นการตั้งชื่อตามชื่อหมู่บ้านที่อยู่กึ่งกลางตำบล คือ บ้านมาบยางพร จึงมีการลงมติให้เรียกชื่อตำบลว่า “ตำบลมาบยางพร” ความหมายของคำว่า “มาบยางพร” มาจากในเขตพื้นที่ของตำบลมาบยางพรนั้นมีลักษณะพื้นที่ที่เป็นเนินเขาเล็ก ๆ สลับกับพื้นที่ราบระหว่างเนินเขา เวลาฝนตกจะมีน้ำไหลเป็นทางคล้าย ลำห้วย ชาวบ้านเรียกว่า “มาบ” และในอดีตพื้นที่มีต้นยางป่าขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยที่ลำต้นมีปุ่มงอกออกมา และมีน้ำยางไหลออกมาด้วย ชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็น “พร” ของ ต้นยาง ที่มีให้กับชาวบ้านในละแวกนี้มีความอยู่เย็นเป็นสุข

สภาพทั่วไป

ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ตั้งอยู่ที่หมู่บ้านมาบเตย หมู่ที่ 1 ตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอปลวกแดงประมาณ 4 กิโลเมตร และมีระยะห่างจากตัวจังหวัดระยองประมาณ 40 กิโลเมตร

อาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร มีพื้นที่อยู่ในเขตการดูแลเกือบครอบคลุมทั้งตำบลมาบยางพร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลพนานิคม อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลป่อวิน อำเภอศรีราชา และตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

เนื้อที่

ตำบลมายางพร มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 81.072 ตารางกิโลเมตร หรือ 50,670 ไร่

เขตการปกครอง

ซึ่งเป็นพื้นที่ ประกอบด้วยหมู่บ้าน จำนวน 7 หมู่บ้าน

ตารางที่ 1 จำนวนหมู่บ้านจำแนกรายหมู่ในเขตพื้นที่ตำบลมายางพร

(องค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร, 2557)

หมู่	หมู่บ้าน	กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน	สมาชิก อบต.	ตำแหน่งในสภา
1	บ้านมายางพร	นายอรุณ อ่วมอารี	นายประทีป แสงเพชร นายปรีชา นันเถา	สมาชิก อบต. สมาชิก อบต.
2	บ้านเนินสวรรค์	นายชาตรี สุวรรณฉวี	นายมานิตย์ ประกอบธรรม นายอมร เจริญแพทย์	รองประธานสภา ฯ สมาชิก อบต.
3	บ้านมายางพร	นายสุชิน เชียงเงิน	นายชาญชัย จำรัส นายนพดล คำจันทร์	สมาชิก อบต. ประธานสภา ฯ
4	บ้านห้วยปราบ	นายภิรมย์ เจริญแพทย์	นายวุฒินัย สุภาภรณ์ นายทรงเกียรติ สุภาภรณ์	สมาชิก อบต. สมาชิก อบต.
5	บ้านวังตาลหม่อน	นายประสาน สุขใจ	นางจำเรียง อมรเวช นายประเสริฐ โกลมวานิช	สมาชิก อบต. สมาชิก อบต.
6	บ้านมายางพรใหม่	นายไชยา เงินท่วม	นายพินิจ จาริยศิลป์ นายอภิชาติ เงินท่วม	สมาชิก อบต. สมาชิก อบต.
7	บ้านซากอ้อย	นายปราโมทย์ กลมเกลี้ยง	นายสมบัติ อาจปักษา นายสุนทร สังข์ทอง	สมาชิก อบต. สมาชิก อบต.

ข้อมูลประชากร

ข้อมูลเกี่ยวกับประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรจำแนกตามรายการข้อมูลในเขตพื้นที่ตำบลมายางพร
(องค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร, 2557)

ที่	รายการข้อมูล	จำนวนประชากร (คน/ปี)	
		พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557
1	จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล	10,834	12,070
2	จำนวนประชากรเพศชาย	5,612	7,730
3	จำนวนประชากรเพศหญิง	5,222	5,840
4	จำนวนประชากรแฝง/ ประชากรต่างด้าว (โดยประมาณ)	40,000	30,000
5	จำนวนผู้พิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	85	92
6	จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	458	511
7	จำนวนผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	10	9

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรจำแนกรายหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลมายางพร
(องค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร, 2557)

ชื่อบ้าน	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
มาบเตย	1	523	482	413	895
เนินสวรรค์	2	2,156	1,019	943	1,962
มายางพร	3	4,765	1,138	1,104	2,242
ห้วยปราบ	4	8,846	1,940	1,810	3,750
วังตาลหม่อน	5	806	445	402	847
มายางพรใหม่	6	5,608	1,037	1,022	2,059
ชากอ้อย	7	315	169	146	315
รวม		23,019	7,730	5,840	12,070

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กันชล ผ่องใส (2543) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอฉะเชิงเทรา จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ ยังมีปัญหาอุปสรรค

ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านการสนองความต้องการต่อประชาชน และผลการปฏิบัติงานไม่ดีหลายประการ เช่น การใช้โครงสร้างรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศแต่ขนาดและศักยภาพแตกต่างกัน การทำหน้าที่ได้จำกัดของ อบต. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายและอำนาจหน้าที่ มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และประหยัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมุ่งเน้นด้านโครงสร้างพื้นฐาน มากกว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎร การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทำงานของ อบต. อันมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานของ อบต. ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลายประการ ประการสำคัญควรปรับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ให้เหมาะสมกับขนาด ความรับผิดชอบและศักยภาพของ อบต. การพัฒนาบุคลากร การประสานแผนในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น การปรับปรุงระเบียบกฎหมาย การปรับปรุงระบบการเงิน การคลัง ส่งเสริมบทบาท อบต. ในการให้บริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และการพัฒนาระบบการบริหารงานของ อบต. ตามแนวทางธรรมรัฐ เพื่อให้การบริหารงานของ อบต. มีประสิทธิภาพและสามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนต่อไป

เกรียงไกร ทองจิตติ (2547) ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบลโดยรวม เช่น มีความสามารถในการจัดเตรียมการวางแผนทั้งในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลและการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการกำหนดทางเลือกและการเลือกทางเลือกอยู่ในระดับปานกลาง ทางด้านขีดความสามารถในการลงมือปฏิบัติตามแผน พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีขีดความสามารถในการลงมือปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับมาก ทางด้านขีดความสามารถในการประเมินผล พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีขีดความสามารถในการประเมินผล เช่น มีการประเมินผลก่อนลงมือปฏิบัติ มีการประเมินผลในขณะดำเนินการปฏิบัติ มีการประเมินผลหลังลงมือปฏิบัติ และประเมินผลความคุ้มค่าของแผนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัญหาอุปสรรคของกระบวนการวางแผน พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาอุปสรรคของกระบวนการวางแผน เช่น แผนไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน และประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลจริง ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการวางแผน และงบประมาณในการวางแผนไม่เพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง และจากการศึกษาดังกล่าวทำให้สามารถให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้ คือ (1) ในด้านเตรียมการวางแผนสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ควรต้องเก็บข้อมูลโดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และเก็บข้อมูลต้องนึกถึงศักยภาพเป็น ไปได้ที่แท้จริงของชุมชนให้มากขึ้น ส่วนในด้านการประมวลและการวิเคราะห์ข้อมูล ต้องมีการประมวลข้อมูลในเชิงประมาณแล้ว

สรุปออกมาในรูปของตารางเพื่อให้สังเกตงานในภาพรวม เพื่อการวางแผนที่ถูกต้องชัดเจน โดยดูจากตาราง ในการกำหนดทางเลือกควรจะต้องใช้การประนีประนอมในการพิจารณาทางเลือก ให้มากขึ้น แล้วค่อยจัดการวางแผนในอันดับต่อมา (2) ในด้านการลงมือปฏิบัติควรเปิดโอกาส ให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานให้มากขึ้นกว่าเดิม (3) ในด้านการประเมินผล ควรให้ ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการประเมินผลก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ คนมา ให้ ข้อเสนอแนะรับทราบ อีกทั้งควรให้ประชาชน ได้ร่วมประเมินผลด้วย ทั้งในขณะดำเนินการตาม แผนและความคุ้มค่าของแผน โดยสรุป ผลการศึกษาครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากร ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้เข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วม และการวางแผนในการ ดำเนินงานต่อไป

รัตติยา โตศรีพลับ (2548) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการ ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครปฐมและ ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัย พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจต่อ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับ ปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คือ อายุ และความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัยระดับการศึกษา การติดตามข่าวสาร และการเป็นสมาชิกองค์กร ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เฉลิมชัย ภูแล่นหยุด (2550) ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด การวิจัยความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ต่อการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการ ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี อายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันต่อการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน

5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ รองลงมาคือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ และ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากไปน้อย คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รองลงมาและมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้านคือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก และ ด้านการคุ้มครอง ดูแล และ บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ บางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ต่อการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ ควรให้จัดสรรงบประมาณในการบำรุงรักษามาตรฐานของถนน ควรให้มีการรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังมากขึ้น ควรจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุและผู้พิการให้ทั่วถึง ควรจัดหาอาสาสมัครรักษาความสะอาดและรณรงค์เกี่ยวกับการกำจัดขยะภายในชุมชน

ธัญญา พัดทอง (2551) ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลกับสภาพปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีการปฏิบัติงานในด้านนิติบัญญัติในส่วนของ การเข้าร่วมประชุมสภา และการตรวจสอบคณะผู้บริหาร สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในส่วนของ การเข้าร่วมพิจารณาข้อบัญญัติและแผน สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารในส่วนของ การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วม

ในการจัดทำแผนพัฒนา การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ด้านสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ด้านประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการช่วยเหลือประชาชนด้านการบรรเทาสาธารณภัย สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาปัญหา พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านนิติบัญญัติที่มีปัญหามากที่สุด คือ พื้นที่รับผิดชอบแบ่งเป็นหมวดหมู่ ยากต่อการประสานงานในการพัฒนา ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารที่มีปัญหามากที่สุด คือ การทำงาน การติดต่อสื่อสาร และการแก้ไขปัญหาของชุมชนก่อนข้างลำช้า ด้านสังคมที่มีปัญหามากที่สุดในด้านประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ งบประมาณไม่เพียงพอควรสนับสนุน งบประมาณเป็นประจำต่อเนื่องทุกปี ในส่วนของการช่วยเหลือประชาชนด้านการบรรเทาสาธารณภัย คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และวาระการดำรงตำแหน่ง ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีผลต่อสภาพการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากประเด็นดังกล่าว สามารถหาแนวทางการเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมที่อาจส่งผลต่อสภาพการปฏิบัติงาน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการปฏิบัติงานกับผลการปฏิบัติงานจริง

เขาวัดลักษณะ ประทุมพิมพ์ (2552) บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง ตามความคิดเห็นของประชาชนพบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสว่างวิระวงศ์ แสดงบทบาทการดำเนินงานเป็นประจำในด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบ ร่างข้อบัญญัติ ในลำดับแรก รองลงมาเป็นการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลและบทบาทควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามนโยบาย

แนวทางการพัฒนาบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนมีความคิดเห็นเรียงตามลำดับ คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น ควรส่งเสริมด้านการพัฒนาอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น และควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ

นัตริบุตร ล้อมเมตตา (2553) บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไว้ตามระเบียบ

กฎหมาย คือ 1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม 3) ควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่กำหนดไว้ตามระเบียบกฎหมายแต่การปฏิบัติหน้าที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ กล่าวคือในการพิจารณาแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเพียงแต่ทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบ แต่ไม่มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมกับสภาพการณ์ สภาพพื้นที่ การพิจารณาร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านไม่ได้เสนอร่างข้อบัญญัติแต่อย่างใด การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านไม่ได้พิจารณารายละเอียดและวิเคราะห์ความเหมาะสมของงบประมาณแต่อย่างใด ส่วนการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน

ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่เกิดจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านไม่มีความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงจำเป็นต้องให้มีการเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างความรู้ตั้งแต่ก่อนการสมัครรับเลือกตั้ง

เสกสรร ขำเจริญพร (2553) บทบาทสมาชิกสภาในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพารักษ์ ผลการศึกษา พบว่า จากการรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์ ประชากรจำนวน 24 คน ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันจากการให้สัมภาษณ์ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันและนอกจากนี้ การที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทหน้าที่ที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ เพราะบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเอาใจใส่และใส่ใจในรายละเอียดที่ได้รับข้อมูลจากภาคประชาชน เพราะเป็นสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อการแก้ไขได้ตรงจุดตรงประเด็น ในด้านการติดต่อประสานงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำแผนควรมีประชาชนบางกลุ่มที่สามารถรับรู้ว่าข่าวสาร โดยมากเป็นพรรคพวกที่เป็นฝ่ายสมาชิกสภาเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น การจัดทำแผนจึงขาดการครอบคลุม โครงการ แผนงานและกิจกรรม จึงเป็นความต้องการสมาชิกแต่ละท่านมีวิธิดำเนินการเกี่ยวกับการนำปัญหาไปแก้ไข คือการรวบรวมรายชื่อเพื่อขอให้เปิดเวทีประชาคมเพื่อนำข้อเสนอแนะและแก้ปัญหาต่าง ๆ มาปรึกษาในที่ประชุมสภาเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน นำปัญหาและข้อเสนอแนะที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเทพารักษ์ได้รับทราบจากประชาชนนำไปแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

เสาวลักษณ์ เสริฐเลิศ (2553) บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบล ด้านควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร และด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณมีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง และมีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่อีก 1 ด้าน คือ ด้านให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก

2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอขามเฒ่า ที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอขามเฒ่า ที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ โดยรวมและด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอขามเฒ่า ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ โดยรวม ด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบล ด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และด้านควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอขามเฒ่า ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ โดยรวม ด้านให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบล และด้านควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมาชิกที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ต่ำกว่า 3 ปี และ 7-10 ปี เห็นว่ามีบทบาทโดยสรุป สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และมีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่อีก 1 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมและบางด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง บทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative research) (ประกาศ ปับตบแต่ง, 2557, หน้า 1) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการวิจัย
2. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้องกับหลักการและแนวทางในการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

2. การวิจัยสนาม (Field research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร และประชาชนที่อาศัยในแต่ละหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลมาบยางพร

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นตัวแทนของหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 ถึงหมู่ที่ 7 จำนวน 14 คน เลือกตัวอย่างมาศึกษาเพียงหมู่บ้านละ 1 คน จะได้จำนวน 7 คน

2. ประชาชนที่อาศัยในแต่ละหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลมาบยางพร เลือกตัวอย่างมาศึกษา เพียงหมู่บ้านละ 1 คน จะได้จำนวน 7 คน

โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงจากประชาชน เนื่องจากเป็นผู้แทนของประชาชนในการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล การพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตาม กฎหมายนโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

ประชาชนที่อาศัยในแต่ละหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลมาบยางพร เนื่องจากเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร และได้รับผลกระทบจากการบริหารงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

1. แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 ใช้สัมภาษณ์สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร ปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการปฏิบัติงาน

ชุดที่ 2 ใช้สัมภาษณ์ประชาชนที่อาศัยในแต่ละหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับ บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร ปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

2. สมุดงานหรือสมุดจดบันทึกข้อมูล เพื่อจดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ทุก ๆ คำถามอย่างละเอียดโดยผู้สัมภาษณ์ได้ทำการนัดหมายผู้ถูกสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าว่าจะทำการสัมภาษณ์ใน วัน เวลา และสถานที่ใด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. สร้างแบบสัมภาษณ์และสอบถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1 ดร.กิจฐเขต ไกรवास อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

3.2 อาจารย์เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

3.3 นายเพิ่มศักดิ์ ขอดชาติ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการปรับปรุงเพื่อความสมบูรณ์อีกครั้ง ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ประชาชนที่อาศัยในแต่ละหมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลมาบยางพร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งการรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร ได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้ทำการสัมภาษณ์สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร และประชาชนที่อาศัยแต่ละหมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้แล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ นำข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลแบบสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้ สถิติในการวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและการตอบวัตถุประสงค์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล
2. ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเก็บจากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีประมวลผลโดยนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์ เนื้อหา (Content analysis) สรุปความตามประเด็นสำคัญ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง บทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอ ปลวกแดง จังหวัดระยอง
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ซึ่งการนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ที่เป็นตัวแทนของหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 ถึงหมู่ที่ 7 จำนวน 7 คน ซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดผลการวิจัยสรุปความตามประเด็นสำคัญ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสัมภาษณ์
2. ผลการศึกษารายละเอียดของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
3. ผลการศึกษารายละเอียดอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
4. ผลการศึกษารายละเอียดแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ประชาชน ที่อาศัยในแต่ละหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 7 คน ซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดผลการวิจัยสรุปความตามประเด็นสำคัญ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษารายละเอียดพื้นฐานทั่วไปของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามสัมภาษณ์
2. ผลการศึกษารายละเอียดของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

3. ผลการศึกษามุมมองของประชาชนที่มีต่อปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง

4. ผลการศึกษามุมมองของประชาชนที่มีต่อแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	71.43
หญิง	2	28.57
รวม	7	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
30-40 ปี	-	-
41-50 ปี	4	57.14
51-60 ปี	2	28.57
60 ปีขึ้นไป	1	14.29
รวม	7	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	-	-
ประถมศึกษา	-	-
มัธยมศึกษา	4	57.14

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อนุปริญญา/ปวส.	-	-
ปริญญาตรี	3	42.86
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
รวม	7	100.00
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 3 ปี	-	-
3-6 ปี	2	28.57
7-10 ปี	4	57.14
11 ปีขึ้นไป	1	14.29
รวม	7	100

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีดังนี้
 เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 75
 อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมา
 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.57 ตามลำดับ
 ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็น
 ร้อยละ 57.14 รองลงมาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 42.86 ตามลำดับ
 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน
 อยู่ในช่วงระหว่าง 7-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมา 3-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.57 ตามลำดับ
**ผลการศึกษาบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงาน
 องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง**
 ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลมาบยางพรจะแสดงบทบาทในการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล โดยเป็นการทำตาม
 หน้าที่ของสมาชิกสภาฯ ซึ่งไม่ได้พิจารณาตามสภาพความเหมาะสมแต่อย่างใด

“มี เพราะใช้เป็นที่สททางในการบริหารงาน เป็นเข็มมุ่งในการพัฒนาตอบสนองความต้องการของปัญหาและประชาชน” (หนึ่ง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“มีครับ เพราะเราทำหน้าที่ของสมาชิกสภา อบต. อยู่แล้ว แผนพัฒนาตำบลทุกฉบับจะนำเข้าสู่สภาให้ความเห็นชอบ ซึ่งคณะผู้บริหารเสนอเข้ามา เราจะตรวจสอบพิจารณาทุกโครงการ/กิจกรรมในการจะนำไปสู่การบริหารงานของ อบต. อยู่แล้วครับ” (สอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ครับ มีผลอย่างมาก เพราะเป็นสมาชิก อบต. ต้องรู้เรื่องแผนพัฒนาตำบล ต้องเข้าใจกระบวนการจัดทำแผน จะส่งผลต่อการบริหารงานของ อบต. อย่างแน่นอน” (สาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“มีส่วนอย่างมากเพราะเราเป็นคนเข้าใจแผนพัฒนาตำบล การที่จะทำให้การบริหารงานของ อบต. พัฒนาไปได้ดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม” (สี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“มีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะเป็นการพัฒนางานตามโครงการที่เสนอเข้ามาในแผนพัฒนาตำบล ส่งผลให้การทำงานของ อบต. พัฒนาขึ้น” (ห้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“มีผลอย่างมากครับ เพราะ ส. อบต. จะเป็นผู้พิจารณาเห็นชอบทุกเรื่อง ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการบริหารงานของ อบต. อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ครับ” (หก (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“มีผลอย่างมาก เพราะเราพิจารณาโครงการต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาตำบลว่าเหมาะสมตรงวัตถุประสงค์ตามสภาพปัญหาหรือไม่กับความต้องการของชาวบ้าน” (เจ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ด้านข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ส่วนใหญ่จะเสนอแผนงาน โครงการ กิจกรรมตามขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาตำบลทุกปี โดยพิจารณาวิเคราะห์รายละเอียดตามปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญ

“เคย เป็นคณะกรรมการของแผนชุมชน แผนการพัฒนา 3 ปี” (หนึ่ง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคย ทุกครั้งที่มีการประชุมจะร่วมพิจารณาและเห็นชอบข้อบัญญัติตำบล ซึ่งต้องมีการแก้ไขปรับปรุงให้ทันกับเหตุการณ์บ้านเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลง” (สอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคยครับ ร่วมพิจารณาและซักถามข้อบัญญัติตำบลทุกครั้ง ทุกเรื่อง เพื่อจะได้บอกชาวบ้านได้ว่ามีเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อบัญญัติตำบล ตามการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่มาขางพร” (สาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคยครับ ทุกครั้งที่มีการประชุมสภา อบต. และเคยทักท้วง ดิชม การจัดทำร่างข้อบัญญัติตำบลทุกครั้งแต่ก็ให้ความเห็นชอบ” (สี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ทุกครั้งที่มีการประชุมสภา อบต. และเคยซักถามสงสัยทุกประเด็นที่อยู่ในข้อบัญญัติตำบล” (ห้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“เคยครับ จะต้องร่วมพิจารณาและให้ความเห็นชอบทุกข้อบัญญัติตำบล เพื่อการพัฒนาหรือการบริหารงานของ อบต.” (หก (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“เคยเข้าร่วมพิจารณาและให้ความเห็นชอบทุกครั้งเพื่อให้พัฒนาท้องถิ่นของตนเองไปตามการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ” (เจ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำได้เพียงแค่ท้วงติง และให้ข้อเสนอแนะเท่านั้น แต่ไม่มีการปฏิบัติงานและติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่คณะผู้บริหารได้แถลงการณ์ไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“เคย สอบถามเหตุผลกับฝ่ายบริหารถึงความจำเป็นต่าง ๆ ทำไม่ต้องทำ ไม่ทำได้หรือไม่” (หนึ่ง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคย ทุกครั้งที่มีการรับเรื่องร้องเรียนจากชาวบ้าน ผมจะเสนอหรือซักถามผ่านประธานสภา อบต. ไปยังคณะผู้บริหารในการปฏิบัติงานว่าซักช้าหรือไม่ทันกับความต้องการของชาวบ้านครับ” (สอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคยครับ เป็นการแจ้งโดยเฉพาะการบริหารงานที่ล่าช้า ไม่ทันกับการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ต้องคอยติดตามทวงถามตลอดเวลา ถ้ามีโอกาสครับ” (สาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคยครับ ปกติแล้วทุกครั้งที่มีการร่วมอภิปรายในสภา ผมจะคอยติดตาม ทักท้วง ดิชม การทำงานของผู้บริหารเสมอมา ตลอดการทำงาน” (สี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคยทุกครั้ง และจะซักถามประเด็นที่มีปัญหาหรือข้อร้องเรียน ว่าได้แก้ไขให้กับประชาชน หรือยัง” (ห้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“เคยครับ จะสอบถามประเด็นที่เป็นปัญหาของชาวบ้านหรือโครงการที่เสนอตามแผนพัฒนาตำบลแล้วยังไม่มีการจัดทำหรือเจียบหายไปครับ” (หก (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“เข้าร่วมทุกครั้ง คอยสอบถาม ท้วงติง ดิชม การทำงานของคณะผู้บริหารเป็นประจำ เพื่อการพัฒนาหน่วยงานให้ดีขึ้น” (เจ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

**ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
กับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง**

ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร พบว่า การเสนอแผนพัฒนาตำบลส่วนใหญ่จะเสนอแผนงานโครงการมากกว่างบประมาณที่มีอยู่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนพัฒนาตำบลบ่อย ทำให้เกิดความล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์หรือความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

“เสนอแผนมากกว่างบประมาณที่มีอยู่ ไม่สามารถทำสำเร็จได้ภายใน 3 ปี” (หนึ่ง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ครับ บางครั้งเคยเสนอแผนพัฒนาตำบลเพื่อไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี” (สอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ครับ มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาตำบลอยู่เป็นประจำ อาจเกิดความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาของชาวบ้าน จากโครงการต่าง ๆ ที่เสนอเข้าไป” (สาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“บางครั้งประชาชนเสนอโครงการไม่ตรงกับความเป็นจริงในพื้นที่ของตนเอง ทำให้โครงการบางโครงการตกไป หรือเกิดความล่าช้าในการพัฒนาและอาจไม่สนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง” (สี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ครับ ปัญหาอุปสรรคไม่ค่อยมี เพราะจะทำแผนพัฒนาตำบลกับ อบต. ทุกครั้ง สงสัยตรงไหนก็จะสอบถามทันทีเลย” (ห้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“มีบางครั้งเคยเสนอแผนงานโครงการจากการทำประชาคมหมู่บ้านแล้วมีในแผนพัฒนาตำบล แต่ไม่มีโครงการในข้อบัญญัติตำบล ซึ่งทำให้ล่าช้าต่อการพัฒนาหมู่บ้านออกไปอีก” (หก (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“มีครับ ปัญหาอุปสรรคมีทุกที่ โดยเฉพาะโครงการที่เสนอในแผนพัฒนาตำบล แล้วจะมาพัฒนาหมู่บ้านล่าช้ากว่ากำหนดเท่าที่ควร” (เจ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ด้านข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องในส่วนที่จะต้องนำไปใช้ในการพิจารณาข้อบัญญัติตำบลให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมไปเป็นภาคอุตสาหกรรมรวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีบ่อยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้าน

สาธารณูปโภค เช่น ถนน ประปา ไฟฟ้า เป็นต้น ทำให้ประชาชนที่เสนอแผนงานโครงการผ่านแผนพัฒนาตำบลไม่เข้าใจเกิดความล่าช้าในการสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่

“ยังไม่มีการออกข้อบัญญัติในการลงโทษปรับกับผู้ที่กระทำความผิดและฝ่าฝืน”

(หนึ่ง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ครับ จริงแล้วข้อบัญญัติตำบลในบางเรื่องยังไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบัญญัติแต่อย่างใดแต่เป็นที่ตำบลมายางพร มีการขยายตัวภาคอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงไปมาก”

(สอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“มีครับ ข้อบัญญัติตำบลงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบ่อยมากอาจจะทำให้เกิดความล่าช้าการทำงานในพื้นที่” (สาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“บางครั้ง ส. อบต. ไม่ค่อยเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในข้อบัญญัติตำบลปล่อยผ่านไปอาจจะทำให้ตอบคำถามกับชาวบ้านในพื้นที่ตัวเองไม่ได้ก็มี” (สี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“บางครั้งมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ไม่ค่อยทราบรายละเอียดหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง”

(ห้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“มีครับ ไม่มีโครงการของหมู่บ้านที่ ส.อบต. เสนอมา” (หก (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“ไม่มี ส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบัญญัติตำบลทุกครั้ง”

(เจ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่จะให้คำแนะนำคณะผู้บริหารในการปรับปรุงแก้ไขของการบริหารงานทุกครั้งที่มีการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะแผนงานโครงการทางด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น เพื่อให้เกิดความพึงพอใจกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

“ทำงานโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามความต้องการ” (หนึ่ง (นามสมมติ), สัมภาษณ์,

9 ธันวาคม 2557)

“ครับ คอยตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของ อบต. และการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนดำเนินการหรือยัง” (สอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ปัญหาคือว่าบางครั้งคณะผู้บริหารให้ความสำคัญของการแก้ไขปัญหาแต่ละหมู่บ้านและงบประมาณตามแผนพัฒนาตำบลแต่ละหมู่บ้านให้ไม่เท่าเทียมกัน น่าจะให้งบประมาณแต่ละหมู่บ้านเท่าเทียมกัน” (สาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคยแนะนำและเสนอแนะคณะผู้บริหารในบางโครงการแต่ก็ไม่ได้แก้ไขเท่าที่ควรจะเป็น ทำให้ประหยัดงบประมาณ” (ลี (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคยมีบางครั้ง เสนอหรือแนะนำคณะผู้บริหาร เพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขการทำงานร่วมกับประชาชนในพื้นที่” (ห้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“มีครับ ต้องการให้คณะผู้บริหารได้เร่งรัดโครงการ/กิจกรรมทุกอย่างในแต่ละหมู่บ้านให้รวดเร็วกว่านี้” (หก (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“มีครับ จะเสนอแนะนำให้ทำงานรวดเร็ว เกิดความพึงพอใจกับประชาชนที่เดือดร้อน เช่น ปัญหาถนนชำรุด ปัญหาไฟฟ้า น้ำประปา หรือขยะล้น เป็นต้น” (เจ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ผลการศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การประสานงานในฐานะตัวแทนของประชาชนโดยควรแสดงบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

1. ควรจัดทำโครงการอบรมศึกษาดูงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. ควรประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท
3. ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
4. ควรส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าถึงบทบาทหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
5. ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล
6. ควรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการที่ดี
7. ควรส่งเสริมกระบวนการของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบติดตามประเมินผลในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

“ควรจัดให้มีการอบรมศึกษาดูงาน อบต. ที่มีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นแนวทางในการทำน้างานตามบทบาทหน้าที่ของ ส. อบต.” (หนึ่ง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ควรประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบเกี่ยวกับบาทของ ส. อบต. ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท” (สอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่าง ส. อบต. กับฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ” (สาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ควรส่งเสริมให้ ส. อบต. ได้เข้าใจบทบาทและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ให้มากยิ่งขึ้น” (สี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“จัดให้มีการศึกษาดูงานระหว่าง อบต. เพื่อให้มีการเรียนรู้ประสบการณ์เพิ่มเติม” (ห้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“ควรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ เรื่อง การบริหารจัดการที่ดี” (หก (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“ควรส่งเสริมกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของ ส. อบต.” (เจ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ประชาชน ที่อาศัยในแต่ละหมู่บ้านในพื้นที่ตำบล มายางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	71.43
หญิง	2	28.57
รวม	7	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
30-40 ปี	4	57.14
41-50 ปี	2	28.57
51-60 ปี	1	14.29

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
60 ปีขึ้นไป		
รวม	7	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	-	-
ประถมศึกษา	-	-
มัธยมศึกษา	4	57.14
อนุปริญญา/ ปวส.	-	-
ปริญญาตรี	3	42.86
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
รวม	7	100.00
อาชีพ		
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	-	-
พนักงานบริษัท	-	-
ธุรกิจส่วนตัว/ เกษตรกรรม	7	100.00
อื่น ๆ		
รวม	7	100.00
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลมาบยางพร		
ต่ำกว่า 3 ปี	-	-
3-5 ปี	-	-
6-8 ปี	2	28.57
9 ปีขึ้นไป	5	71.43
รวม	7	100.00

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีดังนี้
เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 71.43

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมา
มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.57 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 42.86 ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดประกอบอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว/ เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ตำบลมายางพร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ตำบลมายางพร อยู่ในช่วง 9 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมา 6-8 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.57 ตามลำดับ

ผลการศึกษามุมมองของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพรได้ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยมีการแจ้งผ่านรถประชาสัมพันธ์ หอกระจายข่าว เสียงตามสายในหมู่บ้าน รวมทั้งการโทรศัพท์หรือการบอกกล่าวจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง

“มีครับ แต่ไม่ทราบทุกคนเนื่องจากชาวบ้านไปทำงานในโรงงานกันหมด เหลือแต่คนชรา กับเด็กเล็ก ส่วนใหญ่ที่จะมาเป็น อสม. ครับ” (แปด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ครับ เคยได้ฟังแต่รถประชาสัมพันธ์ของ อบต. มาวิ่งในหมู่บ้านว่าจะมีการจัดทำแผนพัฒนาตำบล” (เก้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“มีครับ ได้ยินจากเสียงตามสายของหมู่บ้านตอนเช้าทุกวันก่อนจะมีการประชุมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล” (สิบ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“จะมีการแจ้งประจำให้ทราบทุกครั้ง ในการเข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล” (สิบเอ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“จะประชาสัมพันธ์ผ่านทางหอกระจายข่าวหรือเสียงตามสายของหมู่บ้าน บางครั้ง ส. อบต. ก็จะมาบอกถึงที่บ้านให้เข้าร่วมประชุมทำแผนพัฒนาตำบล” (สิบสอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“ได้ยินเสียงจากกระประชาสัมพันธ์มาวิ่งในหมู่บ้าน ก็ออกไปประชุมร่วมกับชาวบ้าน ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล” (สิบสาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“สมาชิกสภา อบต. จะบอกล่วงหน้า 1 วัน ในการเข้ามาร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาตำบลบางครั้งได้ยินจากเสียงตามสายของหมู่บ้านตอนเช้า” (สิบสี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ด้านข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาขงพร ได้เสนอโครงการ กิจกรรมการปฏิบัติงานตามนโยบาย การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลมาขงพร โดยเฉพาะถนน ประปา ที่ประชาชนได้เสนอ ผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาขงพร ในการประชุมจัดทำแผนพัฒนาตำบลทุกครั้ง

“เสนอตามแผนชุมชนของหมู่บ้านทุกครั้ง แต่จากนั้น ไม่รู้ว่า ได้ทำโครงการตามที่เสนอ ไปหรือไม่” (แปด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ครับ เคยนะส่วนใหญ่จะเอาปัญหาที่พบในชุมชนไปเสนอให้กับ อบต. ทุกครั้ง เขาก็เสนอต่อให้” (เก้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคยครับ เคยไปหาสมาชิก อบต. เกี่ยวกับการเสนอโครงการขยายถนน ประปา เตื่อร้อนมากไปมาไม่สะดวก ไม่มีน้ำใช้ เขาก็เสนอให้” (สิบ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคยครับ เสนอโครงการตามความต้องการของประชาชนและให้สอดคล้องกับนโยบาย ของ อบต. ด้วย” (สิบเอ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ปกติสมาชิกสภา อบต. จะเสนอโครงการตามความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน อยู่แล้ว” (สิบสอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“ทุกครั้งที่มาประชุมจะพูดคุยกับ ส. อบต. ให้เสนอโครงการ/ กิจกรรมที่ประชาชน เตื่อร้อนในการบรรจุเข้าแผนพัฒนาตำบล” (สิบสาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“ทุกครั้ง สมาชิกสภา อบต. จะพูดคุยกันก่อนสอบถามปัญหาจากชาวบ้านแล้วค่อยเสนอ โครงการ/ กิจกรรมตามความต้องการของประชาชนในแต่ละปีอยู่แล้วครับ” (สิบสี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ด้านควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า สมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาขงพร ได้เปิดโอกาสให้ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานของ อบต. โดยมีการแลกเปลี่ยนพูดคุยติดต่อสอบถามทุกครั้ง ทั้งผ่านการประชุม และพูดคุยตามสภาพปกติที่พบเจอ

“ปกติ ส. อบต. จะคอยมาสอบถามติดตามปัญหาในหมู่บ้านเป็นประจำอยู่แล้ว เพื่อเอาไป เสนอให้ อบต. ช่วยแก้ไขปัญหา พอเวลาถามถึงงานที่เสนอ เขาก็จะคอยบอกว่า จะทำแล้ว ทำแล้ว นะ บอกให้ไปตรวจสอบดู” (แปด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“มีครับ แต่ก็อย่างว่านะ ถ้ามีโอกาสก็ได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกัน สอบถามเรื่องโครงการ ถนนขยายเขตประปา หรือต่อเติม เขาก็จะตอบให้” (เก้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ครับ ก็จะสอบถามสมาชิกสภา อบต. ในหมู่บ้านว่าผู้บริหาร อบต. ทำงานตามนโยบาย หรือความต้องการของชาวบ้านมากน้อยแค่ไหน” (ลิบ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ปกติครับ จะคอยติดตามการทำงานของ ส. อบต. อยู่แล้วเพราะเราเลือกเขามาทำงาน หากไม่ทำงานสมั้ยต่อไปก็จะไม่เลือกอีก” (ลิบเอ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ส. อบต. จะคอยสอบถามและพูดคุยกันว่ามียะไรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขในการทำงาน ตามนโยบายของ อบต.” (ลิบสอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“ครับ ส. อบต. จะเปิด โอกาสให้ซักถามข้อสงสัยข้อเสนอแนะเป็นประจำอยู่แล้วไม่ค่อยมีปัญหา” (ลิบสาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“ครับ ปกติจะพูดคุยกันทุกครั้งอยู่แล้วไม่ค่อยมีปัญหาครับ” (ลิบสี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ผลการศึกษามุมมองของประชาชนที่มีต่อปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ประชาชนเห็นว่า ด้านการมีส่วนร่วม ในจัดทำแผนนั้น ไม่มีปัญหา เพราะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะประชุมประชาคม ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลกับประชาชนในหมู่บ้านทุกครั้ง จึงได้เสนอปัญหา โครงการ กิจกรรม ที่ต้องการ แต่บางครั้งรู้สึกว่โครงการที่เสนอไป นำมาทำล่าช้า ก็คอยติดตามสอบถามอยู่เป็นประจำ กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“ไม่มีนะครับ ปกติจะทำแผนพัฒนาตำบลทุกปีอยู่แล้ว” (แปด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ไม่เคยไปประชุมเท่าไร เพราะมาจากที่ทำงานช้ากว่าการทำแผนพัฒนาตำบล แต่ก็ รับทราบตลอดจากคนที่บ้านที่ไปประชุม มีอะไรก็ฝากบอกเขาให้ไปบอกให้” (เก้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ครับ ไม่แน่ใจว่าบางครั้งเสนอโครงการตามแผนแล้วจะทำได้หรือไม่เพราะบาง โครงการนานมากถึงจะเห็นมาทำในหมู่บ้านครับ” (ลิบ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ไม่แน่ใจครับเพราะปกติจะให้ ส. อบต. ในหมู่บ้านของตนเองเป็นคนทำงานมีอะไรก็ คอยบอก คอยคุยกัน เป็นประจำสม่ำเสมอ ไม่ดีก็แนะนำกันไป” (ลิบเอ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ไม่ค่อยพบว่ามียะไรอุปสรรค เพราะจะคอยสอบถาม ส. อบต. เป็นประจำอยู่แล้ว” (ลิบสอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“มีครับ มีโครงการบรรจุในแผนพัฒนาตำบลแต่โครงการมาพัฒนาหมู่บ้านล่าช้า ไม่ตรงเวลาตามความต้องการของประชาชนเท่าที่ควร” (สิบสาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“ไม่มีครับ ส่วนใหญ่สมาชิกสภา อบต. จะเสนอโครงการตามแผนพัฒนาตำบลร่วมกับการทำงานของ อบต. อยู่ทุกปี” (สิบสี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ด้านข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ประชาชนเห็นว่า ไม่มีปัญหาอุปสรรคอะไร เพราะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้มาประชุมรับทราบปัญหา และข้อเสนอของประชาชนทุกครั้งที่มีการประชุมจัดทำแผนตำบล แต่อาจมีปัญหาเรื่องการตัดสินใจเลือกโครงการ เพราะสมาชิกสภามาจากแต่ละที่ บางโครงการที่รับมาจากชาวบ้านเป็นโครงการที่ใหญ่ไป ไม่มีงบประมาณจัดทำ สมาชิกสภาบางคนอาจไม่กล้าเสนอโครงการเพราะเกรงใจสมาชิกคนอื่น

“ไม่น่ามีปัญหาอะไรนะ เพราะเสนอตามแผนชุมชนของหมู่บ้านทุกครั้ง แต่จากนั้นไม่รู้ว่าได้ทำโครงการตามที่เสนอไปหรือไม่” (แปด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ครับ เคยนะส่วนใหญ่จะเอาปัญหาที่พบในชุมชนไปเสนอให้กับ อบต. ทุกครั้ง เขาก็เสนอต่อให้ ไม่เห็นว่าจะมีปัญหาอะไร” (เก้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“เคยครับ เคยไปหาสมาชิก อบต. เกี่ยวกับการเสนอโครงการขยายถนน ประปา เตือดร้อนมากไปมาไม่สะดวกไม่มีน้ำใช้เขาก็เสนอให้ แต่บางทีเขาก็จะบอกว่า โครงการนี้ได้ทำนะ อันนี้ไม่ได้ มันใหญ่ไปงบบไม่มี” (สิบ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ผมว่าปัญหาน่าจะมีบ้างนะ เช่น โครงการบางอย่างที่ชาวบ้านเสนอมันไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของ อบต. สมาชิกคงลำบากใจอยู่” (สิบเอ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ปกติสมาชิกสภา อบต. จะเสนอโครงการตามความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านอยู่แล้ว แต่คิดว่าคงทำตามความต้องการของทุกคนไม่ได้หรอก คงมีปัญหาในการตัดสินใจมากอยู่” (สิบสอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“แต่บางทีชาวบ้านก็เสนอเยอะไปหมด มันคงต้องพิจารณาตามลำดับความสำคัญ คงยากที่จะตัดสินใจเลือกทุกอัน” (สิบสาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“บางทีบางโครงการมันก็ได้ประโยชน์เฉพาะทางเฉพาะที่ ไม่ใช่ประโยชน์ของทุกที่ เพราะแต่ละที่ต่างกันสมาชิกบางคนอาจไม่กล้าเสนอ เกรงใจบางคน” (สิบสี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ด้านควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการบางโครงการช้า แต่ก็ได้มาภายหลัง ส่วนใหญ่โครงการเสนอผ่าน ส. อบต. ก็ได้รับ

การตอบสนองจากการบริหารงานของ อบต. ทุกครั้งแสดงว่าผู้บริหารต้องสั่งงานให้มาดำเนินงาน ส. อบต กับ อบต. บริหารงานไปในทิศทางคืออยู่แล้ว แต่อยากให้คณะผู้บริหาร อบต. ออกพบประชาชนให้มากกว่านี้ บางครั้งสมาชิกสภา อบต. กับการบริหารงานของ อบต. มองต่างมุมในการทำงานทำให้ประชาชนเกิดความสับสน ไม่รู้จะเอาอย่างไรดี

“ก็มีบ้าง โครงการบางโครงการไม่ทันใจตามที่ชาวบ้านของบประมาณไปให้ทำในหมู่บ้าน แต่ก็ได้มาภายหลัง” (แปด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ก็ดีนะครับ ส่วนใหญ่โครงการเสนอไปผ่าน ส. อบต. ก็ได้รับการตอบสนองจากการบริหารงานของ อบต. ทุกครั้ง” (เก้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ปกติจะให้หน่วยงาน อบต. มาทำงานตามข้อร้องเรียนของประชาชนแสดงว่าผู้บริหาร อบต. คงต้องสั่งงานให้มาดำเนินงาน” (สิบ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ส่วนใหญ่ ส. อบต. จะทำงานร่วมกับ อบต. เป็นอย่างดี ก็มองว่าการบริหารงานไปในทิศทางคืออยู่แล้ว” (สิบเอ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“อยากให้คณะผู้บริหาร อบต. ออกพบประชาชนให้มากกว่านี้ บางครั้งอยากจะพูดคุยกันให้รู้ปัญหาที่มีความต้องการของประชาชน” (สิบสอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“มีครับ เคยไปเขียนคำร้องทั่วไปให้แก้ไข เรื่องไฟฟ้า ประปา ก็ยังไม่ทำ ถ้าซ้ำ ต้องการให้รีบเร่งจัดการทำงานของเจ้าหน้าที่เร็วกว่านี้ครับ” (สิบสาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“บางครั้ง สมาชิกสภา อบต. กับการบริหารงานของ อบต. มองต่างมุมในการทำงานทำให้ประชาชนเกิดความสับสน ไม่รู้จะเอาอย่างไรดี” (สิบสี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

ผลการศึกษามุมมองของประชาชนที่มีต่อแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้เสนอแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

1. ควรเป็นตัวแทนของประชาชน ในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นอย่างทันท่วงที
2. ควรควบคุม ติดตามประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะในการทำงานของฝ่ายบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จริง พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ควรเป็นผู้เสียสละ ทำงานในหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และคอยให้คำปรึกษากับประชาชน

5. ควรนำเสนอแผนงานโครงการกิจกรรม ที่จะแก้ไขปัญหาของประชาชนในหมู่บ้าน ตามนโยบายท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

“อยากให้เป็นตัวแทนของประชาชน เวลามีปัญหาอะไรก็แก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้อย่าง ทันทีที่ คือ อยู่ใกล้ ๆ มีอะไรก็วิ่งไปหาได้” (แปด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ให้คอยควบคุม ติดตามประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะในการทำงานของฝ่ายบริหาร ให้ทำงานแก้ไขปัญหาให้ประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ” (เก้า (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“บางคนเขาไม่ได้มีบ้านอยู่ที่นี่ อยากให้อาศัยอยู่ในพื้นที่ ออกพบปะประชาชนอย่าง สม่ำเสมอ เวลามีปัญหาอะไรปรึกษาจะได้รู้จริง” (สิบ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ก็อยากให้เป็นคนเสียสละ ทำงานในหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และคอยให้ คำปรึกษากับประชาชน ปัญหามันเกิดได้ตลอดเวลา ถ้าเขาเป็นคนที่เสียสละ เกิดปัญหาตอนไหน ก็ไปหาเขาได้ ปัญหามันก็แก้ได้ทันที” (สิบเอ็ด (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2557)

“ควรอาศัยอยู่ในพื้นที่ เกิดปัญหาจะได้แก้ได้ทัน เป็นตัวแทนประชาชนเสนอกิจกรรม โครงการที่แก้ไขปัญหาในพื้นที่ ควรเป็นคนเสียสละเวลาในการพบปะกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ และต้องคอยควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารด้วย” (สิบสอง (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“ควรพบปะประชาชนให้สม่ำเสมอ จะได้ทราบปัญหาที่แท้จริง” (สิบสาม (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

“ควรนำเสนอแผนงานโครงการกิจกรรม ที่จะแก้ไขปัญหาของประชาชนในหมู่บ้านตาม นโยบายท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ” (สิบสี่ (นามสมมติ), สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2557)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา บทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยการ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 14 คน คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร จำนวน 7 คน และประชาชนในพื้นที่ตำบลมาบยางพร จำนวน 7 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้การศึกษารoles บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ในเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
3. ปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
4. แนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานอยู่ในช่วงระหว่าง 7-10 ปี

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชาชนในพื้นที่ตำบลมายางพร ผลการศึกษา พบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30-40 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ทั้งหมดประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ เกษตรกรรม และมีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ตำบลมายางพร อยู่ในช่วง 9 ปีขึ้นไป

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพรจะให้ความเห็นชอบของแผนพัฒนาตำบลเป็นการทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบ ซึ่งไม่ได้พิจารณาตามสภาพความเหมาะสมแต่อย่างใด ในส่วนมุมมองของประชาชน เห็นว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพรได้ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยมีการแจ้งผ่านรถประชาสัมพันธ์ หอกระจายข่าว เสียงตามสายในหมู่บ้าน รวมทั้งการโทรศัพท์หรือการบอกกล่าวจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง

ด้านข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะเสนอแผนงาน โครงการกิจกรรมตามขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาตำบลทุกปี โดยพิจารณาวิเคราะห์และรายละเอียดตามปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญ ในส่วนมุมมองของประชาชน เห็นว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพรได้เสนอโครงการ กิจกรรมการปฏิบัติงานตามนโยบายการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร โดยเฉพาะถนน ประปา ที่ประชาชนได้เสนอผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร ในการประชุมจัดทำแผนพัฒนาตำบลทุกครั้ง

ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำได้เพียงแค่ท้วงติง ข้อเสนอแนะเท่านั้น แต่ไม่มีการปฏิบัติงานและติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่คณะผู้บริหารได้แถลงการณ์ไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในส่วนมุมมองของประชาชน เห็นว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร ได้เปิดโอกาสให้ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของ อบต. โดยมีการแลกเปลี่ยนพูดคุยติดต่อสอบถามทุกครั้ง ทั้งผ่านการประชุม และพูดคุยตามสภาพปกติที่พบเจอ

ปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร พบว่า การเสนอแผนพัฒนาตำบลส่วนใหญ่จะเสนอแผนงาน โครงการมากกว่างบประมาณที่มีอยู่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนพัฒนาตำบลบ่อย ทำให้เกิดความล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์หรือความต้องการของประชาชน

อย่างแท้จริง ในส่วนมุมมองของประชาชน เห็นว่า ด้านการมีส่วนร่วมในจัดทำแผนนั้น ไม่มีปัญหา เพราะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลกับประชาชนในหมู่บ้านทุกครั้ง จึงได้เสนอปัญหา โครงการ กิจกรรม ที่ต้องการ แต่บางครั้งรู้สึกว่าการโครงการที่เสนอไป นำมาทำล่าช้า ก็คอยติดตามสอบถามอยู่เป็นประจำกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องในส่วนที่จะต้องนำไปใช้ในการพิจารณาข้อบัญญัติตำบลให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมไปเป็นภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีบอຍในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้าน สาธารณูปโภค เช่น ถนน ประปา ไฟฟ้า เป็นต้น ทำให้ประชาชนที่เสนอแผนงานโครงการผ่านแผนพัฒนาตำบลไม่เข้าใจเกิดความล่าช้าในการสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ในส่วนมุมมองประชาชน เห็นว่า ไม่มีปัญหาอุปสรรคอะไร เพราะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มาประชุมรับทราบปัญหา และข้อเสนอของประชาชนทุกครั้งที่มีการประชุมจัดทำแผนตำบล แต่อาจมีปัญหาเรื่องการตัดสินใจเลือกโครงการ เพราะสมาชิกสภาจากแต่ละที่ บางโครงการที่รับมาจากชาวบ้านเป็นโครงการที่ใหญ่ไป ไม่มีงบประมาณจัดทำ สมาชิกสภาบางคนอาจไม่กล้าเสนอโครงการเพราะเกรงใจสมาชิกคนอื่น

ด้านควบคุมและการปฏิบัติของคณะผู้บริหาร พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะให้คำแนะนำคณะผู้บริหารในการปรับปรุงแก้ไขของการบริหารงานทุกครั้งที่มีการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะแผนงาน โครงการทางด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น เพื่อให้เกิดความพึงพอใจกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ในส่วนมุมมองประชาชน เห็นว่า โครงการบางโครงการช้า แต่ก็ได้มาภายหลัง ส่วนใหญ่โครงการเสนอผ่าน ส. อบต. ก็ได้รับการตอบสนองจากการบริหารงานของ อบต. ทุกครั้งแสดงว่าผู้บริหารต้องสั่งงานให้มาดำเนินงาน ส.อบต กับ อบต. บริหารงานไปในทิศทางคืออยู่แล้ว แต่อยากให้คณะผู้บริหาร อบต. ออกพบประชาชนให้มากกว่านี้ บางครั้งสมาชิกสภา อบต. กับการบริหารงานของ อบต. มองต่างมุมในการทำงานทำให้ประชาชนเกิดความสับสนไม่รู้จะเอาอย่างไรดี

แนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ผลการศึกษา แนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
กับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง พบว่า

1. ควรจัดทำโครงการอบรมศึกษาดูงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. ควรประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท
3. ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
4. ควรส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าถึงบทบาทหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
5. ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล
6. ควรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการที่ดี
7. ควรส่งเสริมกระบวนการของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบติดตามประเมินผลในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
8. ควรเป็นตัวแทนของประชาชน ในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นอย่างทันด่วนที่
9. ควรควบคุม ติดตามประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะในการทำงานของฝ่ายบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ
10. ควรเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จริง พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ
11. ควรเป็นผู้เสียสละ ทำงานในหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และคอยให้คำปรึกษากับประชาชน
12. ควรนำเสนอแผนงาน โครงการกิจกรรม ที่จะแก้ไขปัญหาของประชาชนในหมู่บ้านตามนโยบายท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

บทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ผลการศึกษารูปแบบบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร พบว่า ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร จะให้ความเห็นชอบของแผนพัฒนาตำบลเป็นการทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบซึ่งไม่ได้พิจารณาตามสภาพความเหมาะสมแต่อย่างใด และประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่จะทำงานในภาคอุตสาหกรรมจะเหลือแต่เพียงคนชรา เด็กเล็ก

สำหรับการประชาสัมพันธ์จะได้จากรถประชาสัมพันธ์ หอกระจายข่าว เสียงตามสายในหมู่บ้าน รวมทั้งการโทรศัพท์หรือการบอกกล่าวจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง

ด้านข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะเสนอแผนงาน โครงการกิจกรรมตามขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาตำบลทุกปี โดยพิจารณาวิเคราะห์และรายละเอียดตามปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญ

ส่วนประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเสนอโครงการกิจกรรมการปฏิบัติงานตามนโยบายการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลมาขงพร โดยเฉพาะถนน ประปา ผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาขงพรในหมู่บ้านทุกครั้งที่มีการประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล การอภิปรายในสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร

ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำได้เพียงแต่ท้วงติง ข้อเสนอแนะเท่านั้น แต่ไม่มีการปฏิบัติงานและติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่คณะผู้บริหารได้แถลงการณ์ไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะสอบถามผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในหมู่บ้านทุกครั้งเป็นประจำ มีการแลกเปลี่ยนพูดคุยติดต่อสอบถามทุกครั้งติดตามการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะแผนงาน โครงการที่เคยเสนอผ่านการประชุมประชาคมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล สอดคล้องกับเขาวลัษณ์ ประทุมพิมพ์ (2552) บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง ตามความคิดเห็นของประชาชนพบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสว่างแสดงบทบาทการดำเนินงานเป็นประจำในด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติในลำดับแรก รองลงมาเป็นการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลและบทบาทควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางการพัฒนาบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนมีความคิดเห็นเรียงตามลำดับคือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น ควรส่งเสริมด้านการพัฒนาอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น และควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ และสอดคล้องกับ เสกสรร ขำเจริญพร (2553) บทบาทสมาชิกสภาในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพารักษ์ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันจากการให้สัมภาษณ์ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันและนอกจากนี้ การที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทหน้าที่ที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ เพราะบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเอาใจใส่ในรายละเอียดที่ได้รับข้อมูลจากภาคประชาชน เพราะเป็นสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อการแก้ไข

ได้ตรงจุดตรงประเด็น ในด้านการติดต่อประสานงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำแผนควรมีประชาชนบางกลุ่มที่สามารถรับรู้ข่าวสาร โดยมากเป็นพรรคพวกที่เป็น ฝ่ายสมาชิกสภาเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น การจัดทำแผนจึงขาดการครอบคลุม โครงการ แผนงานและ กิจกรรมจึงเป็นความต้องการสมาชิกแต่ละท่านมีวิธิดำเนินการเกี่ยวกับการนำปัญหาไปแก้ไข คือ การรวบรวมรายชื่อเพื่อขอให้เปิดเวทีประชาคมเพื่อนำข้อเสนอแนะและแก้ปัญหามาปรึกษา ในที่ประชุมสภาเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน นำปัญหาและข้อเสนอแนะที่สมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลเทศบาลฯได้รับทราบจากประชาชนนำไปแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชน

ปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการ บริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการ บริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร พบว่า ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน ตำบลมาบยางพร ส่วนใหญ่สมาชิกสภาจะเสนอแผนงานโครงการมากกว่างบประมาณที่มีอยู่ทำให้มี การเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนพัฒนาตำบลบ่อย ทำให้เกิดความล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์หรือความ ต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงส่วนประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีปัญหาเพราะสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลจะประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลกับประชาชนที่มีการ มาจัดทำแผนพัฒนาตำบลในหมู่บ้านทุกครั้ง คอยติดตามสอบถามอยู่เป็นประจำกับสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล ด้านข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า สมาชิกสภาองค์การ บริหารส่วนตำบลยังไม่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องในส่วนที่จะต้องนำไปใช้ในการ พิจารณาข้อบัญญัติตำบลให้เหมาะกับสภาพพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมไปเป็น ภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีบ่อยในส่วน ที่เกี่ยวกับด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ประปา ไฟฟ้า เป็นต้น ทำให้ประชาชนที่เสนอแผนงาน โครงการผ่านแผนพัฒนาตำบลไม่เข้าใจเกิดความล่าช้าในการสนองความต้องการของประชาชน ในพื้นที่ ด้านควบคุมและการปฏิบัติของคณะผู้บริหาร พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่จะให้คำแนะนำผู้บริหารในการปรับปรุงแก้ไขของการบริหารงานทุกครั้งที่มีการ ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะแผนงานโครงการทางด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น เพื่อให้เกิดความพึงพอใจกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ส่วนประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจการทำงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในหมู่บ้าน ที่ทำงานร่วมกันกับองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย หากมีความเดือดร้อน จะเสนอผ่านช่องทางสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพรไม่ว่าจะเป็นการเขียนคำร้อง

ทั่วไป การโทรศัพท์พูดคุยผ่านคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล บางครั้งอาจจะมีโครงการ
 ล่าเข้าไปแต่ก็ได้รับการตอบสนองความต้องการของประชาชนในภายหลัง สอดคล้องกับ นัตรบุตร
 ล้อมเมตตา (2553) บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า
 บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไว้ตามระเบียบกฎหมาย คือ

- 1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การ
 บริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
 เพิ่มเติม 3) ควบคุม การปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน
 ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่กำหนดไว้ตามระเบียบกฎหมายแต่การปฏิบัติหน้าที่ยังไม่มี
 ประสิทธิภาพเพียงพอ กล่าวคือในการพิจารณาแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเพียงแต่ทำหน้าที่
 ให้ความเห็นชอบ แต่ไม่มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมกับสภาพการณ์ สภาพพื้นที่ การพิจารณา
 ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ไม่ได้
 เสนอร่างข้อบัญญัติแต่อย่างใด การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สมาชิก
 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านไม่ได้พิจารณารายละเอียดและวิเคราะห์ความเหมาะสม
 ของงบประมาณแต่อย่างใด ส่วนการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่นายก
 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ปัญหา
 และอุปสรรคส่วนใหญ่เกิดจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ไม่มีความรู้
 ในการปฏิบัติหน้าที่บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล จึงจำเป็นต้องให้มีการเตรียม
 ความพร้อมและเสริมสร้างความรู้ตั้งแต่ก่อนการสมัครรับเลือกตั้ง และยังคงสอดคล้องกับ คันชล
 ผ่องใส (2543) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ศึกษา
 เฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอฉะเชิงเทรา จังหวัดสระบุรี พบว่า
 การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ ยังมีปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลให้เกิดปัญหา
 ในด้านการสนองความต้องการต่อประชาชน และผลการปฏิบัติงานไม่ดี หลายประการ เช่น การใช้
 โครงสร้างรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศแต่ขนาดและศักยภาพแตกต่างกัน การทำหน้าที่ได้จำกัดของ
 อบต. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายและอำนาจหน้าที่ มีการใช้จ่ายงบประมาณ
 อย่างไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และประหยัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมุ่งเน้นด้านโครงสร้าง
 พื้นฐานมากกว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎร การขาด
 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทำงานของ อบต. อันมีผลกระทบต่อความสำเร็จ
 ในการบริหารงานของ อบต. ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลายประการ
 ประการสำคัญควรปรับ โครงสร้างอำนาจหน้าที่ให้เหมาะสมกับขนาดความรับผิดชอบและศักยภาพ
 ของ อบต. การพัฒนาบุคลากร การประสานแผนในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น การปรับปรุงระเบียบ

กฎหมาย การปรับปรุงระบบการเงิน การคลัง ส่งเสริมบทบาท อบต. ในการให้บริการประชาชน ให้มีประสิทธิภาพ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และการพัฒนาระบบการบริหารงาน ของ อบต. ตามแนวทางรัฐธรรมนูญ เพื่อให้การบริหารงานของ อบต. มีประสิทธิภาพและสามารถ สนองตอบความต้องการของประชาชนต่อไป สอดคล้องกับ ฉัตรบุตร ล้อมเมตตา (2553) บทบาท สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า บทบาทของสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไว้ตามระเบียบกฎหมาย คือ 1) ให้ความเห็นชอบ แผนพัฒนาท้องถิ่น 2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม 3) ควบคุม การปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ได้ปฏิบัติหน้าที่ตาม บทบาทที่กำหนดไว้ตามระเบียบกฎหมายแต่การปฏิบัติหน้าที่ซึ่งไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ กล่าวคือ ในการพิจารณาแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเพียงแต่ทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบ แต่ไม่มีการพิจารณาถึง ความเหมาะสมกับสภาพการณ์ สภาพพื้นที่ การพิจารณาร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านไม่ได้เสนอร่างข้อบัญญัติแต่อย่างใด การพิจารณา ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านไม่ได้ พิจารณารายละเอียดและวิเคราะห์ความเหมาะสมของงบประมาณแต่อย่างใด ส่วนการควบคุมและ ติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านได้แถลงไว้ต่อ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่เกิดจากสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลคลองด่านไม่มีความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล จึงจำเป็นต้องให้มีการเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างความรู้ตั้งแต่ก่อนการสมัคร รับเลือกตั้ง

แนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ผลการศึกษา แนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่จะปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การประสานงานในฐานะตัวแทนของ ประชาชนโดยแสดงบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ 1) ควรจัดทำโครงการอบรมศึกษาดูงานองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่มีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล 2) ควรประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท 3) ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกัน ระหว่างสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ซึ่งกันและกัน 4) ควรส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าถึงบทบาทหน้าที่และ
 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง 5) ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล 6) ควร
 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการที่ดี 7) ควรส่งเสริมกระบวนการของการมีส่วนร่วม
 ของประชาชนในการตรวจสอบติดตามประเมินผลในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของสมาชิกสภา
 องค์การบริหารส่วนตำบลและฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนภาคประชาชนนั้น
 ส่วนใหญ่ได้เสนอแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาอย่างพร
 1) ควรเป็นตัวแทนของประชาชน ในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นอย่างทันท่วงที 2) ควรควบคุม
 ติดตามประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะในการทำงานของฝ่ายบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ
 3) ควรเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จริง พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ 4) ควรเป็นผู้เสียสละ
 ทำงานในหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และคอยให้คำปรึกษากับประชาชน 5) ควรนำเสนอ
 แผนงาน โครงการกิจกรรม ที่จะแก้ไขปัญหาของประชาชนในหมู่บ้านตามนโยบายท้องถิ่น
 อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับเกรียงไกร ทองจิตติ (2547) ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลต่อกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า
 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบลโดยรวม เช่น
 มีความสามารถในการจัดเตรียมการวางแผนทั้งในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลแล
 ะการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการกำหนดทางเลือกและการเลือกทางเลือกอยู่ในระดับปานกลาง
 ทางด้านขีดความสามารถในการลงมือปฏิบัติตามแผน พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีขีด
 ความสามารถในการลงมือปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับมาก ทางด้านขีดความสามารถในการ
 ประเมินผล พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีขีดความสามารถในการประเมินผล เช่น
 มีการประเมินผลก่อนลงมือปฏิบัติ มีการประเมินผลในขณะดำเนินการปฏิบัติ มีการประเมินผล
 หลังลงมือปฏิบัติ และประเมินผลความคุ้มค่าของแผนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัญหาอุปสรรค
 ของกระบวนการวางแผน พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาอุปสรรคของ
 กระบวนการวางแผน เช่น แผนไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน และประชาชนไม่ค่อย
 ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลจริง ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการวางแผน และงบประมาณในการ
 วางแผนไม่เพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง และจากการศึกษาดังกล่าวทำให้สามารถให้ข้อเสนอแนะ
 ได้ดังนี้ คือ (1) ในด้านเตรียมการวางแผนสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ควรต้องเก็บข้อมูล
 โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และเก็บข้อมูลต้องนึกถึงศักยภาพเป็นไป
 ที่แท้จริงของชุมชนให้มากขึ้น ส่วนในด้านการประมวลและการวิเคราะห์ข้อมูล ต้องมีการประมวล
 ข้อมูลในเชิงประมาณแล้วสรุปออกมาในรูปของตารางเพื่อให้สังเกตงานในภาพรวม เพื่อการ
 วางแผนที่ถูกต้องชัดเจน โดยดูจากตาราง ในการกำหนดทางเลือกควรจะต้องใช้การประนีประนอม

ในการพิจารณาทางเลือกให้มากขึ้น แล้วค่อยจัดการวางแผนในอันดับต่อมา (2) ในด้านการลงมือปฏิบัติควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานให้มากขึ้นกว่าเดิม (3) ในด้านการประเมินผลควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการประเมินผลก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ คนมาให้ข้อเสนอแนะรับทราบ อีกทั้งควรให้ประชาชนได้ร่วมประเมินผลด้วย ทั้งในขณะดำเนินการตามแผนและความคุ้มค่าของแผน โดยสรุป ผลการศึกษาครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้เข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วม และการวางแผนในการดำเนินงานต่อไป และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2551) ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีการปฏิบัติงานในด้านนิติบัญญัติในส่วนของการเข้าร่วมประชุมสภา และการตรวจสอบคณะผู้บริหาร สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในส่วนของการเข้าร่วมพิจารณาข้อบัญญัติและแผน สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารในส่วนของการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ด้านสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ด้านประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการช่วยเหลือประชาชนด้านการบรรเทาสาธารณภัย สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาปัญหา พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านนิติบัญญัติที่มีปัญหามากที่สุด คือ พื้นที่รับผิดชอบแบ่งเป็นหมวดหมู่ ยากต่อการประสานงานในการพัฒนา ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารที่มีปัญหามากที่สุด คือ การทำงาน การติดต่อสื่อสาร และการแก้ไขปัญหาของชุมชนค่อนข้างล่าช้า ด้านสังคมที่มีปัญหามากที่สุดในด้านประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ งบประมาณไม่เพียงพอควรสนับสนุนงบประมาณเป็นประจำต่อเนื่องทุกปี ในส่วนของการช่วยเหลือประชาชนด้านการบรรเทาสาธารณภัย คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยอย่างทั่วถึงและรวดเร็วและยังสอดคล้องกับเสกสรร ขำเจริญพร (2553) บทบาทสมาชิกสภาในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพารักษ์ ผลการศึกษา พบว่า จากการรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์ประชากร จำนวน 24 คน ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันจากการให้สัมภาษณ์ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันและนอกจากนี้ การที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทหน้าที่ที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ เพราะบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเอาใจใส่และใส่ใจในรายละเอียดที่ได้รับข้อมูลจากภาคประชาชน เพราะเป็นสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อการแก้ไขได้ตรงจุด

ตรงประเด็น ในด้านการติดต่อประสานงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำแผนควรมีประชาชนบางกลุ่มที่สามารถรับรู้ข่าวสาร โดยมากเป็นพรรคพวกที่เป็นฝ่ายสมาชิกสภาเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น การจัดทำแผนจึงขาดการครอบคลุม โครงการ แผนงานและกิจกรรมจึงเป็นความต้องการสมาชิกแต่ละท่านมีวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการนำปัญหาไปแก้ไข คือการรวบรวมรายชื่อเพื่อขอให้เปิดเวทีประชาคมเพื่อนำข้อเสนอแนะและแก้ปัญหาต่าง ๆ มาปรึกษาในที่ประชุมสภาเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน นำปัญหาและข้อเสนอแนะที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลได้รับทราบจากประชาชนนำไปแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาขงพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยองดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรเข้าถึงประชาชนให้มากกว่าปัจจุบัน ให้มากกว่าคำแนะนำ ให้มากกว่าการมีส่วนร่วมประชาคม นั่นคือ จะต้องเข้าถึงทุกบทบาท มากกว่าหน้าที่สมาชิก และที่สำคัญคือ ต้องมีภาวะผู้นำทั้งตำบลไม่ใช่ในหมู่บ้านของตนเท่านั้น
2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน โดยการเป็นตัวอย่างเป็นเรื่องประชาธิปไตย แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้นำทำเป็นตัวอย่างที่ดี โดยให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นจริงทุกฝ่ายอย่างเป็นกลาง เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมประชาคมทุก ๆ เรื่อง เชิญชวน ไปเลือกตั้งทุกระดับทั้งระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ
3. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรเสนอปรับปรุง กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในตำบล

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ฝ่ายบริหารต้องส่งเสริมการกระจายอำนาจให้กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทหน้าที่มากกว่าการเข้าไปท้วงติง เช่น การยื่นถอดถอนคณะผู้บริหารที่ไม่ปฏิบัติงานตามการแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น
2. ควรเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้นอย่างแท้จริง โดยการประชาคมหมู่บ้านตามความต้องการของประชาชนก่อนการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

3. ควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชน ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การแข่งขันกีฬา การศึกษาดูงาน การจัดประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น
4. ควรจัดอบรมสร้างเสริมคุณธรรมแก่ฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติ
5. ควรให้ชุมชนหรือหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาโครงการต่าง ๆ ทุกครั้ง
6. ควรให้มีการฝึกอบรมบทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ครอบคลุมที่สามารถจะมาปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุม ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารให้มีประสิทธิภาพได้

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความเจริญแตกต่างกัน เช่น เปรียบเทียบองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ กับองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง เป็นต้น
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไข

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). *รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักพัฒนาระบบรูปแบบโครงสร้าง*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- เกรียงไกร ทองจิตติ. (2547). *ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์*. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แก้ว (นามสมมติ). (2557, 9 ธันวาคม). สัมภาษณ์.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2548). *การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- คันชล ผ่องใส. (2543). *ปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี*. ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจ็ด (นามสมมติ). (2557, 11 ธันวาคม). สัมภาษณ์สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร. สัมภาษณ์.
- ฉัตรบุตร ล้อมเมตตา. (2553). *บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน*. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เฉลิมชัย ภูเกล้าหยุด. (2550). *ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปางดะ*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชญญา พัดทอง. (2551). *ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่*. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธีรชัย ชั่งใจ. (2552). *การกำหนดนโยบายและการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกเจริญ*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2524). *ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่นไทย*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประภาส ปิ่นตบแต่ง. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยและการใช้สถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- แปด (นามสมมติ). (2557, 9 ธันวาคม). สัมภาษณ์.
- เมธาวิฐานกุล. (2551). *แนวทางการสรุปรองความเป็อนเลิศ (Best practice) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี การบริหารจัดการที่ดี: กรณีศึกษาเทศบาลนครยะลาและเทศบาลนคร*
- นนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เยาวลักษณ์ กุลพานิช. (2545). *หลักการและแนวคิดในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กลาง สำนักงาน กพ.
- เยาวลักษณ์ ประทุมพิมพ์. (2552). *บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี*. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัตติยา โดศรีพลับ. (2548). *การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2546). *การบริหารงานบุคคลภาครัฐไทย: กระแสใหม่และสิ่งท้าทาย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุดทอง.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. (2548). เทคนิคการบริหาร. *วารสารดำรงราชานุภาพ*, 5(15), 36-43.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2549). *กรณีศึกษา Best practices: TQA winner 2003 Thai paper company limited*. กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- สอง (นามสมมติ). (2557, 9 ธันวาคม). สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร. สัมภาษณ์.
- สาม (นามสมมติ). (2557, 9 ธันวาคม). สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร. สัมภาษณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น. (ม.ป.ป.). *วิสัยทัศน์มหาดไทยกับการกระจายอำนาจ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.local.moi.go.th/menu2.htm>
- สี่ (นามสมมติ). (2557, 9 ธันวาคม). สัมภาษณ์.

- ลิปสอง (นามสมมติ). (2557, 11 ธันวาคม). สัมภาษณ์.
- ลิปสาม (นามสมมติ). (2557, 11 ธันวาคม). สัมภาษณ์.
- ลิปสี่ (นามสมมติ). (2557, 11 ธันวาคม). สัมภาษณ์.
- ลิปเอ็ด (นามสมมติ). (2557, 9 ธันวาคม). สัมภาษณ์.
- สี่ (นามสมมติ). (2557, 9 ธันวาคม). สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร. สัมภาษณ์.
- สุพจน์ ทราญแก้ว. (2545). *การจัดการภาครัฐแนวใหม่*. ปทุมธานี: สถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัยการณ.
- เสกสรร ขำเจริญพร. (2553). *บทบาทสมาชิกในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพารักษ์*. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เสาวลักษณ์ เสริฐเลิศ. (2553). *บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- หก (นามสมมติ). (2557, 11 ธันวาคม). สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร. สัมภาษณ์.
- หกวณ ชูเพ็ญ. (2551). กระบวนการทัศน์ใหม่ของการบริหารจัดการท้องถิ่น. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 1(4), 1.
- หนึ่ง (นามสมมติ). (2557, 9 ธันวาคม). สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร. สัมภาษณ์.
- ห้า (นามสมมติ). (2557, 11 ธันวาคม). สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร. สัมภาษณ์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร. (2557). *แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2558-2560*. ระยอง: ฝ่ายนโยบายและแผน องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร.
- อนก เหล่าธรรมทัศน์. (2543). *วิสัยทัศน์การปกครองท้องถิ่นและแผนการกระจายอำนาจ*. นนทบุรี: ดีแอลเอส.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). *กรมการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Katorobo, J. (1998). *The study of best practices in civil service reform*. New York: United Nations Public Administration Network.
- Taylor, F. W. (1919). *The principles of scientific management*. New York: Harper & Brothers.
- Toffler, A. (1980). *The third wave*. New York: William Marrow & Co.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
เรื่อง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงาน
องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า เรื่อง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ตอนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

2. แบบสัมภาษณ์แต่ละตอนจะมีคำชี้แจง เพื่อให้ผู้ตอบได้ทราบว่าต้องทำอะไร อย่างไร เพื่อให้การตอบเป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์ กรุณาอ่านคำชี้แจงก่อนแล้วจึงตอบ

3. ในการตอบแบบสัมภาษณ์ขอได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ ข้อมูลการตอบจะเก็บไว้เป็นความลับ และใช้เป็นข้อมูลเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่มีส่วนใดที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อตำแหน่ง หน้าที่ของผู้ตอบแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

อภิชาติ เงินท่วม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
เพียงข้อเดียว

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี

() 30-40 ปี

() 41-50 ปี

() 51-60 ปี

() 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าประถมศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษา

() อนุปริญญา/ ปวส.

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

() ต่ำกว่า 3 ปี

() 3-6 ปี

() 7-10 ปี

() 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงาน
องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

1. ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านข้อบัญญัติตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
กับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

1. ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านข้อบัญญัติตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
กับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์สำหรับประชาชน

เรื่อง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงาน
องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า เรื่อง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ตอนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

2. แบบสัมภาษณ์แต่ละตอนจะมีคำชี้แจง เพื่อให้ผู้ตอบได้ทราบว่าต้องทำอะไร อย่างไร เพื่อให้การตอบเป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์ กรุณาอ่านคำชี้แจงก่อนแล้วจึงตอบ

3. ในการตอบแบบสัมภาษณ์ขอได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ ข้อมูลการตอบจะเก็บไว้เป็นความลับ และใช้เป็นข้อมูลเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่มีส่วนใดที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อตำแหน่ง หน้าที่ของผู้ตอบแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

อภิชาติ เงินท่วม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
เพียงข้อเดียว

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี

() 30-40 ปี

() 41-50 ปี

() 51-60 ปี

() 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าประถมศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษา

() อนุปริญญา/ ปวส.

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

() ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ

() พนักงานบริษัท

() ธุรกิจส่วนตัว/ เกษตรกรรม

() อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลมาบยางพร

() ต่ำกว่า 3 ปี

() 3-5 ปี

() 6-8 ปี

() 9 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงาน
องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

1. ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านข้อบัญญัติตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

1. ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านข้อบัญญัติตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....